

DÉLVIDÉK

Politikai napilap
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Zombor, Csihás Benő utca 3.
Telefon: 2-07. Csekkszám: 74.050
Előfizetés egy óra. 2.50 P.
Negyedévre 7.20 P.

ZOMBOR, 1941. SZEPTEMBER 29.

Főszerkesztő: Illés Sándor

I. ÉVFOLYAM, 125. SZÁM

LETARTÓZTATTÁK A CSEH MINISZTERELNÖKÖT

A szövetségesek a Dnyepertől keletre teljesen megsemmisítettek 3 szovjet hadosztályt — 13.000 fogoly, sok szovjet katona mocsarakba fulladt — Nagyarányu légitámadás Moszkva és Szentpétervár ellen — A finnek elérték a Fehér tengert és az Onega tó partját — Északafrikában új angol offenzíva készül

Összefoglaló jelentés honvédségünk tevékenységéről

A hét ismét nagy német és szövetséges sikerekkel kezdődik. A hét fő német hadijelentés arról számol be, hogy Dnyepropetrovszktól keletre német és olasz erők teljesen megsemmisítettek három szovjet hadosztályt. A hadosztályokat a szövetséges erők nekiszorították a mocsaraknak. A szovjet katonák ezrei a mocsarakba fulladtak, míg 13.000 szovjet katona foglyul esett. Ez a nagy német siker lehetővé teszi a német és szövetséges erők előretörését Charkov felé, amely most közvetlen veszélybe került. A déli arconal egyéb részein is gyors ütemben folyik a német és szövetséges erők előnyomulása.

Északon vasárnap és hétfőn nagy események történtek. A finn csapatok kijutottak a fehér tengerre és teljes hosszában birtokukba vették a szovjet északi arconal szempontjából életfontosságú murmanszki vasutvonalat. Elértek a finnek az Onjega tót is itt súlyos vereséget mértek az ellenségre.

A német csapatok mélyen benyomultak Szentpétervár erődítési rendszerébe és a svéd sajtó értesülései szerint a harcok már Szentpétervár külvárosának utcáin folynak. A szárazföldi csapatok minden képzelet felülmúló támadásával egyidejűleg a német légi erők és a tüzérség összpontosított tüze zudul az ostrom alatt lévő volt cári fővárosra, amelyek elestét már a közeli napokban várják.

A német légi erők nagyarányu támadásokkal megrongálták a Donec-medence és a moszkvai térség vasutvonalait, amivel súlyos helyzetbe kerültek a visszavonuló szovjet hadak. Ezek a támadások egyúttal a német szárazföldi erők támadásának előkészítésének is minősíthetők.

Északafrikában — mint római jelentések közlik — nagyarányu hadműveletekre készülnek az angolok. Egyiptomban nagy csapatösszevonások folynak, Giarabub és Siva óázisok vidékén pedig már hosszabb ideje figyelik az olaszok az angol készülődéseket. Olasz sajtójelentések szerint Északafrikában hűvösebb évszak kezdődik, amely kedvezően befolyásolja a haditevékenységet.

Keletafrikában, az uolchafetti olasz védők, akik hat hónapon keresztül szinte reménytelen helyzetben hősi küzdelemmel tartották megukat, bátor kitörés után letették a fegyvert. Az olasz sajtó hangsúlyozza, hogy az olasz védők a lehetőség legvégső határáig tartották magukat és olyan hevesseggel védték állásaikat, hogy az egész olasz nép bámulatát és büszkeségét kihívták.

A cseh védőnkéség

területén — mint a Német Távirati Iroda jelenti — öt tartományban kihirdették a rendkívüli állapotot, a védőnkéség miniszterelnökét pedig hazaárulás miatt letartóztatták. A cseh néphez kiáltványt intéztek, a-

melyben felszólítják, hogy saját jólfelfogott érdekében ne üljön fel a Birodalom ellenségei hirverésének.

Diplomáciai téren

változatlanul Bulgária és Törökország áll az érdeklődés előterében. Borisz király látogatásáról a német főhadiszálláson, valamint közelkeleti helyzet fejleményeiről újabb értesülések nem érkeztek.

Japán forrásokból érkező hírek Japánnak azon szilárd elhatározását hangoztatják, hogy minden körülmények között kitartsa a tengely mellett. A japán hadsereg sajtótájékoztatója kijelentette, hogy bárhol is alakuljon Tokió és Washington viszonya, Japán és a tengely kapcsolatai nem változnak. Tokió nagyon jól tudja, hogy a keletázsiai átrendezést csak a tengelyhatalmak oldalán valósíthatja meg.

A japán—kínai háború — mint Tokióból közlik — új fejezetéhez érkezett. A japán hadak bekerítő hadműveleteket folytatnak és olyan súlyos helyzetbe hozták a kínai hadsereget, hogy Csang-Kai-Sekk tábornok, kínai kormányfő szükségesnek tartotta, hogy személyesen vegye át a veszélybe került csapatok parancsnokságát. A tábornok kísérleteket tesz a bekerített hadak megmentésére. Délkínában Hangkong környékén ugyancsak fellángoltak a harcok.

A föld népe

szövetségbe tömörült. Szervezkedik a falu, a föld népe, a magyarság millió kérgestenyérű fia összefog, hogy megvédelmezze gazdasági érdekeit. Ezzel az összefogással még nagyobb súlyt kap a parasztság, amely alappillére a fajtának és a szebb jövő leteményese.

A parasztság ki volt téve eddig a politikai élet hullámverésének. Kihasználták a jó korszakot, ha máskor nem is érdeklődtek sorsa felől, választások előtt mindig nála jártak.

Hála Istennek, elmultak már ezek az idők. A megizmosodott, megnagyobbodott Magyarország biztosította a földművelő réteg biztos megélhetését, s minden kormány intézkedés ennek az osztálynak a javát célozza.

A most megalakult szervezet nem függvénye a napi politikának s csak gazdasági érdekeket szolgál. Elősegíti a kormányt munkájában, különösen ami a földkérdés megoldását illeti. Dolgozni akar a parasztság a falu szociális ügyeinek érdekében, fel akarja emelni az elhullott, gazdaságilag elgyengült földmunkások százezeit. Hajlékhoz akarja juttatni a magyar parasztot. Fejlesztés az erkölcsi életet a falun.

Eddig azt láttuk, hogy ezen a téren nagyon elhanyagolták a parasztot. Ami a városnak jó volt, azt hitték a falunak is jó.

A szövetség a szentistváni eszme alapján áll. Egyetemes magyar parasztság szervezete kíván lenni, de magához tartozónak tekintti a nem magyar anyanyelvű parasztságot is.

Ezen az úton haladva a magyar paraszt megtalálja majd az utat a szebb jövő felé. A magyar parasztság erősödése az ország erősödése is, s ezért minden magyarnak örömmel kell üdvözölnie ezt a szövetekezést.

Uccai harc egy szovjet községben.

Hazaárulásért letartóztatták a cseh miniszterelnököt

Ostromállapot öt cseh tartományban. Felszólították a cseh népet, ne üljön fel az ellenség hírverésének

Prága, szeptember 29.

Éliást, a cseh védnökség miniszterelnökét hazaárulás vádjával letartóztatták. A miniszterelnök rövidesen bíróság elé kerül.

A birodalmi helytartó helyettese Frank államtitkár SS vezető megjelent Hacha úr, cseh államelnöknel, akivel közölte, hogy felelőtlen elemek és az ellenség zsoldjában állók tevékenysége következtében a német hatóságok bevezették a polgári kivételes állapotot a prágai, brünni, olmützi, königrázi és morva-ostriani körzetekben.

A cseh néphez felhívást intéztek, hogy ne hagyja magát feltüzélni az ellenséges propaganda által és ne kerüljön ellentétben a birodalom érdekeivel. Minden rendszertől polgár számíthat a hatóságok védelmére. (MTI)

Honvédségünk új feladatok előtt

Katonai helyről közlik a Német Távirati Irodával:

Miután a hadijelentés fellebbentette azt a fátlyat, amely Ukrajnát borította, most már adatokat lehet közölni a magyar csapatok teljesítményeiről is. A magyar csapatok, miután kiverették a bolsevistákat a Kárpátokból és állandó harcok közben megszállták Kelet-Galiciát, kelet felé fordultak és Podolia felé nyomultak előre. Ezután, éppúgy, mint a német hadsereg és szövetségeseinek jobbról és balról, csatlakozó egységeit, őket is délkelet felé irányították, hogy így kiverjék a szovjet csapatokat Ukrajnából. Az ezen a vidéken elért sikerekről, amelyeknek során a honvéds csapatok egészen a Fekete-tenger menti Nikolajevig jutottak el, a magyarok is kivették dicsőséges részüket.

Miután a bolsevistákat a Dnyeper mögé szorították vissza, a magyaroknak az a feladat jutott, hogy a folyam messze keletre kiugró kanyarulatát biztosítsák.

Szélesen széthúzódva fogadták a szovjet ellen-támadásait. A szovjet nem elégedett meg azzal, hogy fokozott tűzérési tüzéssel és folyami aknákkal elhelyezésével helyhez kösse ellenfelét, hanem megkísérelte a magyar arcvonal áttörését is. Tíz nap leforgása alatt a bolsevisták három nagyobb előretörést hajtottak végre. Tizenkét helyen roham- és felderítő csapatokat küldtek előre, de minden esetben visszaverték őket. A magyar szakasztól északra és délre is nagyobb szovjet előretörések hiúsultak meg és így összeomlott a távolabb északra bekerített bolsevisták tehermentesítése.

Ezekben a védekező hadműveletekben különösen kiünnevelte magát a magyar tüzérség. Így sikerült az ellenség egyik nagy tábori löszerraktárát levegőbe röptenie. A honvéd légi-erő ezalatt az idő alatt eredményesen bombázta a bolsevisták utánpótlási oszlopait, hidait és vasutvonalait.

Magyar szövetségeseink most ismét újabb feladatok előtt állanak. (MTI)

Már Szentpétervár uccáin folynak a harcok

Stockholm, szeptember 29.

A szentpétervári harcokról érkező jelentések szerint a hadműveletek most már több helyen a város erődíjében folynak. A német csapatok a védelmi övezetet számos helyen áttörték és már ott harcolnak,

ahol tulajdonképpen Nagy-Szentpétervár külvárosának házaai kezdődnek. A legújabb jelentések szerint a külvárosokban megkezdődtek az utcai

harcok,

miert a bolsevisták ugyszólván minden kertet, munkásházat, raktárt, külterületi gyárat erődé alakítottak át. A németek erődíj-erődre, házról-házra semmisítik meg az utjukba kerülő akadályokat.

Az utázcsoportok pedig elpusztítják, részint ártalmatlanná teszik azokat az aknamezőket, amelyeket még a szentpétervári országutakon is elhelyeztek a szovjetcsapatok.

Beszüntette az ellenállást az uolchefiti olasz helyőrség

Róma, szeptember 29.

Az olasz főhadiszállás közleménye:

Kelet-Afrikában az április 15-e óta ostromolt Uolchefiti helyőrsége, miután napok óta minden élelmiszerkészlet kimerült, parancsot kapott, hogy szeptember 26-án szüntesse be az ellenállást. A helyőrség korábbi fényes támadó és védelmi hadműveleteinek betetőzéséként egy utolsó vakmerő kirohanást hajtott végre, amelynek során megfutamiította a számbelileg túlnyomó fölényben levő ellenséges erőket és jelentékeny veszteségeket okozott nekik.

A gondari harctér egyéb szakaszain a sikeres olasz ellenállás meghusított minden ellenséges támadó kísérletet. (MTI)

Váratlanul szabadságra utazott a tokiói angol nagykövet

Tokió, szeptember 29.

(NST) Anglia tokiói nagykövete tegnap meglepetésszerűen elhagyta a japán fővárost. Kijelentette, hogy kormányától háromnapos szabadságot kapott. Politikai körökben nagy fel-tűnést keltett a nagykövet távozása, annak ellé- nére, hogy nyilatkozata szerint szabadsága le- jártával visszatér. A meglepetés annál nagyobb,

mert egy héttel ezelőtt Ausztrália tokiói nagy- követe utazott el váratlanul, szabadságra. (MTI)

Nagyarányu bekerítő hadműveleteket folytat a japán hadsereg

Tokió, szeptember 20.

A japán főhadiszállás sajtótájékoztatója közli a japán-amerikai tanácskozásokkal kapcsola- latban feltett kérdésre kijelentette, hogy kép- telenség volna még csak fel is tételezni azt, hogy Japán eltávolodik a tengelytől azért, hogy csatlakozzék az angolszász hatalmakhoz. Japán és a tengely viszonyát sohasem befolyásolhat- ják a Tokió és Washington közötti kapcsola- tok. Japán nagyon jól tudja, hogy a keletázsiai átrendezést csak a tengelyhatalmak segítségével hajthatja végre. Japán külpolitikája a hár- masegyezmény aláírása óta nem változott. (MTI)

Ugyancsak a japán kadsereg sajtótájékoztatója közli, hogy Hunan tartományban hatal- mas rányu tevékenységet fejt ki japán haderő. Nagy bekerítő hadműveletek folynak. Csang- Kay-Sekk kínai államfő személyesen vette át a parancsnokságot, hogy megkísérelje a bekeri- tett erők megmentését. A most folyó harcok a legvéresebbek és a legpusztítóbbak a háboru

NEMZETI MOZI

CSUTORTOK KEDD

A német filmgyártás remeke s a mai idők izgalmas filmje

Kivánsághangverseny

A berlini olimpiai játékokon kezdődik, a há- boru viharában játszódik és a rádió kiván- sághangversenyén végződik.

Főszerebben:

ILSE WERNER, CARL RADDATZ, JOACHIM BRENNECKE

Pótműsor: Legújabb magyar és UFA híradó

Az előadások kezdete: hétköznapokon 5. 7 és 9 órakor, ünnepeken 3. 5. 7 és 9 órakor.

megkezdése óta. A légi haderő is tevékeny részt vesz a harcokban.

Délkinában, Hongkong környékén viszony- lagos szünet után új erővel indultak a küzdel- mek. (MTI)

A TÁVOLKELETEN VÁLSÁGOS A HELY- ZET

Tokió, szeptember 29.

(Stefani) Tovashiro Kavabe, a honvédelem főparancsnoka rádióbeszédben felszólította a lakosságot, kísérelje figyelemmel az október 12. 22-ig tartandó légharító gyakorlatokat, hogy tiszta képet kapjon azokról a veszedelemről, amelyek légi támadás esetére fenyegetik. Ezek a gyakorlatok annál nagyobb figyelmet érde- melnek, mert a helyzet változatlanul feszült. A tábornok kiiktatta a lakosságot a légvédelmi tennivalókról, hangsúlyozván, hogy utasításait betű szerint kell megfogadni, úgy, mintha tény- leges háborus előkészületről, nem pedig gyá- korlatozásról volna szó. Hangsúlyozta azután, hogy a lakosságnak bizalma lehet a légvédelmi szolgálatban, de ennek sikerén közre kell mű- ködni, mert csak így nézhet szembe Japán nyugodtan az ellenséges légitámadás veszede- mével. (MTI)

A FINNEK ELÉRTÉK A FEHÉR-TENGERT ÉS BIRTOKUKBA VETTÉK AZ EGÉSZ MURMANSZK-VASUTAT

Stockholm, szeptember 29.

Helsinki jelentés szerint a finn csapatok előhaladásuk során elfoglalták Kantalast. Ezzel végleg hatalmukba kerítették a Murmanszk-vas- utat és elérték a Fehér-tenger partját.

Anglia új afrikai offenzívára készül

Róma, szeptember 29.

A Popolo di Roma jelentése szerint az angolok újabb északafrikai offenzívára ké- szülnek. Egyiptomban erős angol egysége- ket vontak össze és minden jel arra vall, hogy Anglia nagyobbarányú hadműveletei- nek megindulása küszöbön áll. A most kez- dődő hűvösebb évszak elősegíti a hadmű- veleteket. Különös figyelemmel kísérik olasz körökben azokat az angol háborus készülö- déseket, amelyek Giarabub és Siva óázis vi- dékén, a tengerparttól 200 kilométernyire folynak. (MTI)

Wavell és a szovjet parancs- nok tárgyalásai

Zürich, szeptember 29.

Londonból érkező jelentések szerint Wavell indiai angol főparancsnok, Londonból visszaté- rőben Teheránba érkezett, ahol tárgyalásokat folytatott a szovjet főparancsnokkal. (MTI)

A SZOVJET FELFEGYVEREZTE A PER- ZSIAI ÖRMÉNYEKET

Ankara, szeptember 29.

Tebribzól érkező jelentések szerint a váro- sban nagy a nyugtalanság. A szovjet hatóságok lefegyverezték a perzsa rendőrséget, az örmé- nyeket pedig fegyverrel látták el. A felfegy- verzett örmény bandák gyilkolnak és fosztogat- nak. Olyan hírek terjedtek el, hogy a Szovjet megalakítja az önálló örmény államot. (MTI)

A Dnyeper és Donec között megsemmisült három szovjet hadosztály

13.000 fogoly került a szövetségesek kezére / A szovjet katonák ezrei a mocsarakba fulladtak

Vezéri főhadiszállás, szeptember 29.

A véderő főparancsnoksága hétfői hadijelentésében közli, hogy a német és szövetséges erők Dnyepetrovszktól északkeletre teljesen megsemmisítettek három szovjet hadosztályt. A szövetséges csapatok 13.000 szovjet katonát foglyul ejtettek és 69 löveget, valamint nagymennyiségű hadianyagot zsákmányoltak. A szovjet hadosztályok jó része a mocsarakba fulladt.

A német légierők nagyarányú támadást intéztek a Donec medence és Moszkva vidékén lévő vasútvonalak ellen. Kronstadt kikötőjében telitalálat ért egy szovjet cirkálót.

A német zuhanóbombázók eredményesen támadták Szentpétervár és Moszkva katonai célpontjait.

Német tengeralattjárók támadást intéztek egy angol hajókaraván ellen, amely Gibraltárból a szigetország felé tartott és 12 hajót összesen 67.000 tonna vízkiszorítással megsemmisítettek. Elsüllyedt ezenkívül a kísérő hajók egyike is.

Az Atlanti óceán déli részén német tenger-

alattjárók elsüllyesztettek egy 12.000 tonnás angol tartályhajót.

A német légierők eredményesen bombázták a Szentgyörgy csatorna és a keleti angol partok mentén fekvő katonai célpontokat.

Tobruk erődje ellen ugyancsak támadást intéztek a német légierők. A kifejlesztett légiharcokban 5 ellenséges gép semmisült meg. Német légléharítók két angol gépet lelőttek.

Az angol repülőgépek hétfőre virradóra Németország északnyugati és délnyugati tartományaira dobtak bombákat. Lakónegyedekben jelentéktelen károk keletkeztek. Néhány polgári személy megsebesült. (MTI)

Szervezik az ukrán nemzeti államot

Stockholm, szeptember 29.

A Svenska Dagbladet berlini tudósítójának jelentése szerint Kíev elfoglalása óta rendkívüli élnétség érezhető Berlin azon köreiben, amelyek a Szovjet elleni háború megindulásával elérkezettnek látták az időt az ukrán nemzeti állam megvalósítására.

A németek birtokába került ukrán részeket már nemzetiszellemű ukrán lapok jelennek meg, megszervezték a nemzeti iskolákat és megkezdődött a színjátszás átszervezése is.

Az emigrációban élő ukránokkal együttműködésben folyik a nemzeti ukrán állam megszervezése.

Ujabb ejtóernyős kommunista rombolók érkeztek Bulgáriába

Róma, szeptember 29.

Rómába érkezett hírek szerint Bulgáriába újabb ejtóernyős szovjet rombolók érkeztek. A rombolók egy részét elfogták, kilenc ejtóernyőst még keresnek. (MTI)

A FINN CSAPATOK ELŐNYOMULTAK AZ ONEGA-TÓIG

Helsinki, szeptember 29.

A finn hivatalos híroroda közli, hogy a finn csapatok gyorsan nyomulnak előre keleti irányban és elérték az Onega-tavat.

A finnek elfoglalták Pterovsokojt és a szárazföldi uton a tóra szállított gyorsnászadokkal megátolták a szovjet hadak menekülését. A szovjet csapatok itt is cselhez folyamodtak és a hadsereget úgy akarják megmenteni, hogy polgári ruhába öltöztették, miután tudták, hogy a finnek nem bántják a polgári lakosságot. A finn csapatok azonban leleplezték az álcázást és támadásukkal meghusították az ellenség menekülését. (MTI)

ANGOL SAJTÓHANGOK

Amsterdam, szeptember 29.

Az angol parlament keddi ülését — mint a Manchester Guardian írja — nagy érdeklődés előzi meg. Churchill kritikus hangulatban tartja meg beszámolóját. A közvélemény a legteljesebb mértékben elégedetlen a termelés állásával. Anglia további sorsa attól függ — mondja — milyen mértékben sikerül fokozni a termelést.

Az angol lap követeli a Szovjet nagyarányú megsegítését, mert — írja — a Szovjet Anglia érdekeiért is harcol. Tiltakozik a Manchester Guardian azon gondolat ellen, hogy Anglia egy nyugateurópai front létesítésével, tehermentesítő támadásokkal siessen a Szov-

jet segítségére. A lap szerint a nyugateurópai front ötlete már csak azért sem valósítható meg, mert ahhoz erősebb hadsereg és nagyobb légerő kellene, mint amilyen felett Anglia rendelkezik.

A lap élesen bírálja az angol hatóságok munkáját. Megállapítja, hogy a munkaadók és munkások viszonya elmérgesedett, bizonyos

Földet és házat kapnak a zentai magyarok

Deák Leó dr. főispán közbenjárására osztják szét a szegények között a volt dobrovoljac-telepet

Zenta, szeptember 29.

A Zenta mellett fekvő volt Dusanovó telepre bukovinai székelyeket telepítettek pár hónappal ezelőtt. Felsőbb intézkedésre a székelyeket most Magyarokizására telepítették át s így a föld, amely 1400 kat holdat tesz ki és a volt település házai tulajdonát képezik ismét.

Gusváth György dr. polgármester előterjesztést tett a földművelésügyi minisztériumban, hogy a

volt dobrovoljac földeket és a házakat osszák szét a nincstelen zentai magya-

üzemekben szünetel a munka és a munkaügyi minisztérium nem képes erős kézzel rendet teremteni. A hivatalos testületek nagy késedelemmel végzik feladataikat. (MTI)

KIEVBEN IS TÖMEGSIROKAT TALÁLTAK A NÉMETEK

Berlin, szeptember 29.

A Német Távirati Iroda közli, hogy a német csapatok Kievből is tömegsirokat találtak, amelyekben az embertelenül jegyilkolt lakosság százainak holtteste volt. A német csapatok egy deszkával körülcírt területen számos friss földásásra bukkantak. Amikor megnézték, mit ástak el a bolsevikok, megdöbbenve látták, hogy a gödrökben kegyetlenül megcsontított holttestek fekszenek. Egyetlen ilyen tömegsiroban többszáz holttest volt. (MTI)

A nagyvilágból

Starkov várost erőddé építették ki a bolsevikok.

A Voce d'Italia jelentése szerint az 5 százalékos kamatozású olasz kölcsönkötvényekre szeptember 26-ig 13 és félmilliárd lírát jegyezték elő.

A megnemzállt Franciaország területén 6 gyűjtőtábor létesítettek. Ezekben 3.000 francia állampolgárt és mintegy 17.000 külföldit tartanak őrizet alatt.

A svájci hadseregparancsnokság jelentése szerint hétfőre virradóra idegen repülőgépek repültek el az ország nyugati része felett. Az idegen repülőgépek több hullámban repültek át Svájc területét és ugyancsak Svájcra keresztül tértek vissza. A légvédelem hevesen tüzelt a svájci területi felségjogokat megsértő repülőgépekre.

Vigyázz a címre! a legszebben és a legszakszerűbben fest, tisztít

HUSVÉTH LAJOS

Első délvidéki kelmefestő és vegytisztító intézet, Zombor, Deák Ferenc krt. 20

a Karmelita templommal szemben

Alapítva 1824-ben

Vigyázz a címre!

A Zombor-óbecsei személyvonat beleszaladt Kerénynél egy vesztglő teher-szerelvénybe

Könnyen végzetessé válható vasúti szerencsétlenség történt a kerényi vasútállomáson. A Zombor-óbecsei személyvonat beleszaladt a sineken vesztglő teher-szerelvénybe. Az összeütközés nem volt nagy erejű, mert a személyvonat vezetője észrevette, hogy a pálya nem szabad, s hirtelen fékezett.

Az utasok közül senki sem sérült meg komolyabban, inkább az ijedség volt nagy. A személyvonat késés nélkül folytatta útját Óbecse felé.

A vasúti szerencsétlenség ügyében vizsgálat indult. A szerencsétlenséget rossz váltóállítás idézte elő.

Hirdetéseket

a vasárnapi lapra csak péntek délig fogadunk rendes tarifával, azontul érkezett hirdetéseket dupla tarifával fogadunk el.

HIREK

ooooo

OTI ügyeletes orvosa: Dr. Szabó Endre,
Órián ucca 8.

Ügyeletes gyógyszerár: „Szent Erzsébet”,
Kossuth Lajos ucca.

Dr. DEÁK LEÓ FŐISPÁN BUDAPESTEN. Dr. Deák Leó főispán Budapestet tartózkodik, ahol közigazgatási és közellátási kérdésekről tárgyal.

A város vezető tisztviselői a főispánnál. A város tisztviselő kara tisztelgő látogatást tett szombaton dr. Deák Leó főispánnál. A küldöttséget dr. Cserta Péter polgármester vezette.

Aláírták a magyar-olasz áruforgalmi megállapodást. A magyar-olasz áruforgalmi megfigyelésre szervezett kormánybizottságok az utóbbi napokban Budapesten üléseztek olyan célból, hogy a két ország között az 1941—1942 gazdasági év folyamán lebonyolítandó áruforgalom kereteit megállapítsák. A két bizottság elnöke Nicchi Alfréd rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter és Amadeo Giannini szenátor szombaton aláírta a két bizottság megállapításáról szóló jegyzőkönyvet és az ahhoz tartozó egyéb okmányokat. (MTI)

A Ferenc-csatorna igazgatója a főispánnál. Küzdi István mérnök, a Ferenc-csatorna társaság igazgatója Liephardt mérnök kíséretében tisztelgő látogatást tett dr. Deák Leó főispánnál.

Jól szórakozhat Szegeden a Hungária (volt KASS) szálló bájában és éttermében.

Ötven pengős adomány a Kormányzó-né Ófőméltósága segélyakciója javára. Falcione Sándor zombori földbirtokos hét-főn 50, (ötven) pengőt adott át szerkesztőségünknek azzal a kéréssel, hogy az adományt továbbítsuk nagybányai Horthy Miklósné Ófőméltósága téli segélyakciója vezetőségének. Az adományt ezúton nyilvánosan nyugtázzuk és reméljük, hogy Falcione Sándor nemeslelkűsége számos követőre talál.

2-3 szobás lakást mellékhelyiségekkel a belvárosban, vagy közel a belvároshoz keresek. „Pontos fizető” jelleggel a kiadóba.

Október 1-étől kell fizetni a tizszázalékos hadifelszerelési adót. A hivatalos lap szombati száma közli a pénzügyminiszter rendeletét a hadifelszerelési adó tárgyában. A rendelet szerint az állami egyenes adók és azok állami pótlékai és járulékaik után tizszázalékos hadifelszerelési adót kell fizetni. Ezt az adót a föld-, ház-, kereseti-, társulati és tantiémadók, a társulati vagyonszolgálat, valamint azok állami járulékaik után 1941 évtől kezdődően vetik ki az illetményből, tantiémből, jutalékokból és versenydíjből pedig folyó évi október 1. napjától kezdve kell levonni és beszolgáltatni az államkincstárhoz. (MTI)

A mi szücsünk a budapesti Váci utcai PALUGYAI

Zászlószentelési ünnepély Bácskossuthfalván. Vasárnap tartották meg az iskolai zászlóavatást. Az orosházi elemiiskolások hozták az ajándékzászlót. A tanulókat Jeges Károly vezette.

Széchenyi emlékünnepe Zentán. A MKSz kezdeményezésére a zentai kulturális és társadalmi egyesületek október 5-én Széchenyi emlékünnepe rendeznek.

Emlékünnepély Bácskossuthfalván. A nemzeti gyász napján, emlékünnepe rendez a DMKSz fiókja. A Kaszinó nagy kulturtermében rendezik meg a műsort, amelyet a Hiszekegy vezet be. Dévay Lajos református esperes mondja az ünnepi beszédet. Székely Sándor ref. lelkes Ábrányi Emil: A tizenhárom című hazafias költeményét szavalja el. A nap jelentőségéről Gyarmati Sándor, a Kaszinó elnöke tart előadást. Utána Otterbein Józsefné zongorázik majd Mészáros József szaval.

Gyógyforrás egy lakásban

Nem szükséges drága pengőket külföldi szerekre, vagy gyógykurázásokra költeni. Ki sem kell mozdulni otthonról. Ha epe-, gyomorbaj, emésztési zavarok, vagy tulhizás lép fel, felhozzuk lakásunkba a Mira glaubersós gyógyvizet és orvosunk tanácsa és ellenőrzése mellett

otthon tartunk ivókurát. A kúra rendszerint 4-6 hetes és reggelenként éhgyomorra, langvosan fogyasztjuk a Mira glaubersós gyógyvizet, miáltal meggyógyítjuk, megelőzzük a betegségeket. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és jobb fűszerkereskedésekben.

Összeírják a lovakat, öszvéreket és fogatos járműveket. A MTI jelenti: A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki a lovak, öszvérek, fogatos járművek összeírásának és hatósági vizsgálatának előkészítéséről. Az összeírás idejéül a rendelet a folyó év október havát állapítja meg. Az összeírásba fel kell venni azokat a lovakat, öszvéreket és fogatos járműveket is, amelyek az összeírás időpontjában honvédelmi szolgáltatásként igénybe vannak véve. A rendeletet a Budapesti Közlöny vasárnapi száma közli.

Balesetek Csantavéren. Varga Mihály villanytelep tulajdonosa szalagfűrésszel dolgozott. A fűrészt elkapta karját és súlyos sebet ejtett rajta. Kórházba szállították. Veréb Ilona munkáslány favágás közben levágta ballába hüvelykujját.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Tüz Topolyán. Becskei József gazdálkodó udvarán kigyulladt a szalmakazal. A kazal közelében volt megkötve a gazdálkodó tehene. Az állat szénnégett. A tűz elhamvasztotta a szomszéd szalmakazalját is.

Megalakult a zentai Baross-szövetség fűszer és vegyeskereskedő-szekciója. A szekció vezetősége a következő: Elnök: Tóth Horti Mihály, alelnök: Szivák Géza, titkár: Toldy Illés. Választmányi tagok: Kovács Kálmán, Pernyész András, Bün Ferenc, Márkus István, Ujháza Gergely, Bálint Mihály, Vass Pál, Burány Vincze, Ripcsó Antal, Gordán István és Gubik Péter.

Eltemették Dulin Elek édesanyját. Vasárnap délelőtt tizenkettőkor temették el nagy részvét mellett a farkasréti temetőben Dulin Elek miniszteri tanácsosnak, a miniszterelnökségi sajtóosztály helyettes vezetőjének édesanyját, özv. Dulin Károly néit. A temetésen ott volt Antal István államtitkár és Rákóczy Imre miniszteri osztályfőnök; mindketten a sajtóosztály volt vezetői, Thuránszky László miniszteri osztályfőnök a sajtóosztály vezetője, Kolozsvári Borcsa Mihály, a Sajtókamara elnöke, sok politikus és újságíró. Az egyházi szertartást Knébel Miklós apát, krisztinavárosi plébános vezegte és az Operaház férfikaragyzadalmát adott elő.

Kérelem a volt jezsuita diákokhoz. Felkérjük azokat a volt jezsuita diákokat, akik a jugoszláv és a cseh-szlovák uralom alól felszabadult területen laknak, a kalocsai, pécsi vagy más jezsuita-kollégiumban érettségiztek avagy csak néhány évig ott jártak, pontos lakcímüket, foglalkozásukat, a kollégium nevét, érettségi és iskolalátogatási évét a Jézustársasági Diákok Országos Szövetsége elnökével, dr. Steuer György ny. államtitkárral (Budapest, II. Pasaréti-ut. 102. I. 2.) közölni szíveskedjenek. Elnökség.

A közellátásügyi miniszter rendet teremt a vajjellátás terén is. Budapestről jelentik: Györffy-Bengyel vezérezredes, közellátási miniszter hétfőn a vajpiacot ellenőrizte. Vásárlásokat eszközölt és ő maga is csak magas felárral tudott vajhoz jutni. A miniszter délelőtt mag elé rendelte a tejüzemek vezetőit és a vajkereskedőket, közölte velük, hogy a vajjellátás terén nagy visszaéléseket tapasztalt és tudomásukra hozta, hogy a legszigorúbban torol meg minden visszaélést.

Színház

Heti műsor:

Kedden este: Kolozsvári dárídó. Filléres (féli) helyárrakkal.

Szerdán este: Fityfity (bérlet).

Csütörtökön este: Fityfity (bérlet).

Péntek este: Ártatlan vőlegény.

Szombat este: Ártatlan vőlegény.

Megerősítették tisztségükben az országos leveletegyesület vezetőségét. Az egyesület élén Retyei István elnök áll, titkár Drobina P. István, jegyző Heteyi Mihály, pénztáros Martinecz György, ellenőr Nikolits János.

Harmincöt kém és rongáló a szófiai törvényszék előtt Szófiából jelentik: (Német Távirati Iroda). A szófiai kerületi törvényszék október 29-én ítélik 35 kém és rongáló fölött, akik Anglia, valamint a volt jugoszláv állam szolgálatában állottak és ez év tavaszán zendülést készítettek elő Bulgáriában. A vádlottak közül öt külföldi Georgi Dimitrov fővádlott, valamint Norman Davies a szófiai volt angol követség sajtóattaséja és négy volt jugoszláv állampolgár szokásban van. A vádiratból megállapítható, hogy az ügyész halálbüntetés kiszabását kéri valamennyi vádlottra.

Nyit(tér*)

MEGHIVÓ

A

KOZGAZDASÁGI BANK RT.

1941. évi október hó 9-én délelőtt 11 órakor Szabadkán, székházában

rendkívüli közgyűlést tart,

amelyre a t. részvényeseket meghívjuk. Szabadka, 1941. szeptember hó.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági tagok választása.
 2. Felügyelőbizottsági tagok választása.
 3. Az alapszabályok összes szakaszainak módosítása.
- (A társaság egész szervezetének és működésének módosításával).

Figyelmeztetés!

Felkérjük t. részvényeseinket, hogy amennyiben a közgyűlésen résztvenni kívánnak, szíveskedjenek az alapszabályok rendelkezése értelmében részvényeiket a közgyűlés napja előtt 3 nappal az intézeti pénztárainál, vagy a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál, Budapest, V. Gróf Tisza István-utca 2. letenni.

Az új alapszabály betekintésre az intézet helyiségében a t. részvényesek rendelkezésére áll.

*) E rovatban közölték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik szeretett feleithetetlen feleségem, édesanyám, nagyanyám és rokonunk

Sztojkov Trifunné

szül. Kovács Veronka

temetésén résztvettek és utolsó útjára kísérték, részvételükkel, valamint virág és koszoruadományokkal nagy fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Külön köszönetet mondunk a postai tiszt- és altiszt uraknak a temetésen való részvételért, valamint a koszoruadományért.

Zombor, 1941. szeptember 29.

Sztojkov Trifun posta-altiszt és özv. családja.

Hazaárulásért halálra ítélték kilenc francia tisztet. Vichyből jelentik: A rendkívüli bíróság halálraítélte 8 tisztet és egy altisztet. A halálos ítéletet hazaárulásért mondták ki az elítéltek távollétében.

Takarókat, bundákat és pokrócokat csak a hadsereg vásárolhat Romániában. Bukarestből jelentik: A román közellátásügyi miniszter rendeletet hozott, mely szerint takarókat, bundákat és pokrócokat csak a hadsereg vásárolhat az országban. A marha- és juh-faggyut csak a katonaság vásárolhatja fel.

Lopásért, vesztegelésért és hivatali hanyagságért letartóztattak több román rendőrtisztviselőt. Bukarestből jelentik: A belügyminiszter rendeletet hozott, mely szerint letartóztatták a chernovitzai rendőr főkapitányság vezetőjét és számos rendőrtisztjét. Sok rendőrtisztviselőt ellen az a vád, hogy loptak, visszaéltek a hivatalos hatalommal, hanyagul vezették az ügyeket, pénzeket fogadtak el a felektől, sőt egyik a Szovjet kémje volt.

Megalakult a magyar parasztszövetség. Vasárnap megalakult a magyar parasztszövetség, amelynek vezetősége a következő: elnök Nagy Ferenc országgyűlési képviselő helyettese Pátkai László országgyűlési képviselő, alelnök, alelnökök Letek még B. Szabó István és Kiss Kálmán országgyűlési képviselők. Németh Imre és Kovács Lajos. A szövetség főtitkára Kovács Béla.

Utleveleket hamisított a volt miniszter fia. Budapestről jelentik: A budapesti főkapitányság okirathamisításért letartóztatta Garay Gyuláné, Nussbaum Malvint, akit a »szép Alexanderné« néven ismernek, Bukk Adolf zsidó, cinkografust és Nemes Sándor zsidó magántisztviselőt, valamint egy volt miniszternek a bűnjára tért fiát. A bűnszövetkezet zsidók számára utleveleket hamisított. A társaság vezére a miniszter fia volt. Eddig 50.000 pengőt kerestek utleveleket hamisításával és még 200.000 pengő állott letétben a megrendelt utlevelekért. A bűnügy nagy szenzációt keltett Budapesten.

Harc a por ellen. Németországban felismerték a por elleni küzdelem fontosságát és a kutatások alapján folytatják ezt a harcot, amely úgy az emberi szervezetre, mint a gépekre nézve áldást jelent. Az eddig elért tapasztalatok a német hivatalos közlegeket arra indították, hogy röplapok útján oktassák a lakosságot alkalmas porálarccokkal való védekezésre, valamint a por ártalmosságára és annak káros hatására. Ezen röplapok utasításokat tartalmaznak az álarcok használatára, kezelésére és azok rendbentartására. A por káros hatásának felismerése és ennek leküzdése egy további lépést jelent az emberi egészség megővése érdekében. (MNK)

A politikai jellegű gyűlések kivételével újból engedélyezték a gyűléseket és ünnepélyeket

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Miután a gazdasági munkák nagyrészt befejeződtek, a jövőben — a politikai jellegű gyűlések, összejövetelek és felvonulások kivételével — egyéb gyűlések, összejöveteleket és ünnepélyeket — ha megtagadássalra helyi közrendészeti okok nem fogynak fenn — ismét engedélyezni fognak.

Igy a kormányhatóságilag láttamozott, alapszabályokkal rendelkező társadalmi egyesületek az alapszabályaikban előírt rendes közgyűléseket, a működésük szempontjából szükséges egyéb gyűléseket, összejöveteleket, előzetes rendőrhatalósági engedély alapján, szintén megtarthatják.

Szigorúan megtorolják a németek a bánáti kommunisták aknamunkáját

A kommunistákat agyonlövik, majd holttestüket felakasztják a piactéren

(A Délvidék munkatársa jelenti)

A Nagybecskerekben székelő segédbáni hivatal a következő hivatalos jelentést adta ki:

A bujkáló kommunisták a legutóbbi időkben Bánátban a következő merényleteket és bűntetteket követték el: 1. Merényletet követték el a Nagyikinda és Mokrin között, valamint Oroszlámosnál a vasut ellen. 2. Bombát dobtak be Mokrinban egy szerb polgár házába, akit meggyilkoltak és feleségét súlyosan megsebesítették. 3. A Melence-Torda közötti útvonalon átvágták a telefon póznákat. 4. Rálöttek egy magánautóra Nagybecskerek és Melence között. 5. Megszervezték hivatalos személyeknek a meggyilkoltatását és erre a célra ki is adtak bizonyos személyeknek utasítást és a szükséges fegyvereket. Csak a rendőrség lelkiismeretes munkájának köszönhető, hogy ezt a merényletet sikerült idejében megakadályozni. Ezeknek a pokoli tetteknek megtorlásaként szeptember 7-én Melencén, Kumánon és Mokrinban, szabotálásért, kommunista propagandáért és kommunista röpiratok terjesztéséért, hivatalos személyek meggyilkolásának előkészítéséért, fegyver csempészéséért, terroristák és kommunisták rejtegetéséért 20 személyt kivégeztek.

Ezt követően pedig azért, mert szeptember 17 és 18-ika közötti éjszaka Marti-

nica vasútállomás közelében, Nagybecskerek-től 28 kilométernyire, a Nagybecskerek Pancsova vasútvonalon merényletet kíséreltek meg a vasut ellen, amennyiben megkísérelték a síneket, hogy az éjszakai vonatot kisiklassák, ellenintézkedésként a Feldkommandant részéről a következő intézkedések történtek: Szeptember 19-én délelőtt 10 órakor nyilvánosan agyonlöttek 12 kommunistát, akik bebizonyított bűncselekmények miatt voltak bebörtönözve. Az agyonlötött kommunistákat a nagybecskereki vásártéren felakasztották és elretentő példaként 24 óráig kinnhagyták.

A további vasuti merényletek megakadályozása céljából pedig a Feldkommandant elrendelte, hogy a városok és falvak lakossága foglalkozásra és nemzetiségre, valamint vallásra való különbség nélkül köteles a vasuti síneket őrizni, olyképpen, hogy 50 méternyi távolságra egymástól kettős őrszemek vigyáznak a vasut biztonságára, az este beálltától reggel 6 óráig. Amennyiben a merényletek ennek dacára megismétlődnének, abban az esetben a Feldkommandant a nagybecskereki rendőrségnél kommunista üzelmekért fogságban levő egyéneket a nagybecskereki buzátéren nyilvánosan felakasztatja, számszerint 38 egyént. (L. Z.)

Átmetszette gégejét egy doroszlói gazdálkodó

Doroszló, szeptember 29.

Borzalmas módon akart végetvetni életének Pákai Pál gazdálkodó. Tegnap zsebkesével nyakába szurt és átmetszette gégejét. Nagy vértócsában találtak rá hozzátartozói. Azonnal orvost hívtak, aki bevarta a sebet. Állapota súlyos. A vizsgálat megállapította, hogy betegsége miatt akart megválni az élettől.

Gere Vince lett az adai plébános

Vasárnap választott plébánost Ada. Drodzik Imre esperes halálával megüresedett plébánosi állásra pályázatot írtak ki. A pályázók közül az érseki hivatal hármát jelölt ki. Ezek: Gere Vince zentai, Hegyi Pál kevyi és Kovács József Mohol-gunarasi plébánosok voltak. A vasárnapi választáson Gere Vince 21, Hegyi Pál 19, Kovács Ferenc pedig 2 szavazatot kapott.

Gere Vince megválasztása az egész községben nagy örömet keltett a katolikusok között.

Az ügyvédekre, az ügyvédjelöltekre és ügyvédi önkormányzatra vonatkozó egyes kérdések szabályozása

Az 1941:XIII. törvénycikk egyebek között elrendeli, hogy ha az ügyvédi kamara zsidó tagjainak száma a kamara összes tagjai számának hat százalékát meghaladja, kamarai választási joga csak a választásra jogosult tagok hat százalékának megfelelő számú zsidó tagnak van, akiket a kamara zsidó tagjai maguk közül választanak. Elrendeli továbbá a törvény azt is, hogy az ügyvédi kamarának zsidó tagjait bíróság vagy közigazgatási hatóság előtt

folyó eljárás során közmegbízásban csak a megbízások számának hat százaléka erejéig szabad részesíteni. Az igazságügy-miniszternek a 62.000—1941. I. M. számú rendelete megállapítja a törvény említett rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó szabályokat. (MTI)

A Vöröskereszt kérése a társadalomhoz

Az elmúlt évek és különösen a mostani keleti háború a Magyar Vöröskeresztet a legsúlyosabb feladatok elé állította.

A Vöröskereszt véradó központjában sokezer magyar nő tartanak nyilván, akik szükség esetén véradásukkal önfeláldozóan segítenek sebesült katonáinkon. Békében és háborúban mindenhol felénk nyújtja segítőkezét a Vöröskereszt és mindenhol ott van, ahol a meggyötört emberiség segítségre szorul. Az elmúlt világháború alatt a társadalom támogatásával 40 millió aranykoronát áldozott a sebesültek és betegek ápolására. Saját hadikórházaiban több mint 100.000 ágyon ápolta a sebesült és beteg katonákat. Most, amikor ismét a megpróbáltatások idejét éljük a Vöröskereszt mindenkit arra kér, hogy nemes szívvel és áldozatos lélekkel támogassa adományaival küzdelmes munkájában.

Diadalkapuvál fogadja Zenta a bevonuló háziezredet

Zentára kedden, szeptember 30-án vonult be a háziezred. A város magyarsága diadalkaput állított fel a Horthy Miklós ut bejáratánál. A házakat már hétfőn fellebegtették.

Szombaton, október 4-én este nyolc órakor ismerkedési est lesz a Vass vendégloóban. Udvözlőbeszédet mondanak: dr. Gusváth György polgármester, Mohácsi Pál nyugalmazott tanár és Vámos János gimnáziumi igazgató. Vasárnap reggel tábori mise lesz a Szent István téren.

Közgazdaság

A kormány rendelete a kukorica forgalmának és felhasználásának szabályozásáról

A MTI jelenti: a kormány rendeletet adott ki a kukorica forgalmának és felhasználásának szabályozásáról. Minden termelő köteles bejelenteni az 1941. évben kukoricával bevetett terület nagyságát és a betakarított kukorica mennyiségét, továbbá az 1940. évi termésből megmaradt kukoricakészletét is. A konvenciók cseledeknek és a részeseknek kiadott kukorica mennyiségét a munkaadónak kell a maga részére betakarított mennyiségtől elkülönítve bejelentenie.

A készleteket a termelő a kukorica törésének befejezését követő nyolc nap alatt, de legkésőbb november 10-ig köteles bejelenteni.

A kukoricát a jelen rendelet hatálybalépésének napjától kezdve zár alá helyezettnek kell tekinteni és azt forgalomba hozni, feldolgozni vagy azzal egyébként rendelkezni csak a hatóság engedélyével szabad.

Nem vonatkozik a zár alá helyezési korlátozás az igazolt háztartási és gazdasági szükséglet kielégítésére. Akinek kukorica van a tulajdonában, kukorica feleslegét köteles a közellátási miniszter által megállapított határidőig a Hombárnak vagy bizományosának vételre felajánlani. Az a termelő azonban, aki ötven kataszteri holdnál nagyobb földbirtokon folytat mezőgazdasági termelést, kukoricafelhasználásának egyharmad részét már 1941 november 20-ig köteles csöves állapotban a Hombárnak vagy bizományosának vételre felajánlani.

Vásárlási engedéllyel rendelkező malmok az általuk vásárolt kukoricából csakis kukoricaisztott és tisztított kukoricadarát, valamint a közellátásügyi miniszter külön engedélyével darált kukoricát állíthatnak elő. Ezeket kötelesek bejelenteni, ezeket a készleteket zároltnak kell tekinteni és azzal csak a Hivatal engedélyével szabad rendelkezni. Mesterségesen szárított kukoricát csak a Hombár vagy bizományosa részére szabad eladni. A szárítóbendezéseket a jelen rendelet hatálybalépésétől számított 15

nap alatt be kell jelenteni a Hombárnak. Honvédelmi dologi szolgáltatás címén kötelezni lehet a tulajdonost arra, hogy kukoricaszárító berendezését a Hombárnak ideiglenesen átengedje.

A csöves és szemes tengeri legmagasabb ára

Az árelőírás országos kormánybiztosa rendeletet adott ki a csöves és szemes tengeri legmagasabb árának megállapításáról. Az 1941. évben termelt, egészséges, érett csöves tengeri legmagasabb termelői ára az ország bármely feladóállomásán 100 kilogrammonként a következő:

1941 szeptember és október hóban	13.40 P
1941 november hóban	14.60 P
1941 december hóban	15.30 P
1942 január hóban	16.— P
1942 február hóban	16.60 P
1942 március hóban	17.10 P

Az 1941. évben termelt egészséges szemes tengeri legmagasabb termelői ára az ország bármely feladóállomásán 100 kilogrammonként a következő:

1941 szeptember és október hóban	18.70 P
1941 november hóban	19.70 P
1941 december hóban	20.40 P
1942 január hóban	21.— P
1942 február hóban	21.60 P
1942 március hóban	22.20 P
1942 április hóban	22.90 P
1942 május hóban	23.50 P

A rendelet mind a csöves, mind a szemes tengeri legmagasabb árának megállapításánál közli azt a víztartalom-százalékot, amely mellett a megállapított legmagasabb árat fel lehet számítani. A rendelet hatályba lép.

—//—

Rendszabályok a benzinfogyasztás korlátozására

A motalkóval és kenőolajjal való fokozottabb takarékoskodás parancsoló szükségessége folytán a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium 142.300/1941. számú rendeletével elrendelte, hogy az október havára már kiadott motalkójegyek ellenében csak a rajtuk feltüntetett mennyiség fele szolgáltatható ki. E rendelkezéssel kapcsolatban a miniszter egyelőre még, mellőzve az egyes külföldi államokban már bevezetett egyéb kényszerintézkedéseket (például az éjszakai és a hétfői közlekedés teljes betiltása, a tehergépkocsi közlekedés menet levélhez való kötése stb.), figyelmezteti a magyar gépjármű tulajdonosokat, hogy maguk veszenek számot az adott helyzettel és az alábbi irányelveket alkalmazzák:

1. A használatban meghagyott gépjárműveket csak szigorúan hivatásuknak ellátására, illetve gazdasági tevékenységükkel kapcsolatos utakra használják fel.

2. Kerüljék különösen a nagyobb városokban a szórakozóhelyek előtt, valamint különösen szűk utcákban a gépjárművek csoportos és hosszantartó parkirozását.

3. Szigorúan tartózkodjanak attól, hogy hét közti, vagy hétfői kirándulásokra használják fel gépkocsijaikat, illetve azok üzemanyagait.

4. Az üzemanyagokkal való takarékoskodás érdekében a nagyobb fogyasztással és egyben a gumibroncs-kopással járó sebes hajtást, valamint hirtelen fékezést mellőzzék.

5. A gumiabroncsok élettartamának meghosszabbítása érdekében a légnyomás a szokásos előírással szemben mintegy 15–30%-kal emelendő és az abroncsok gondozására nagyobb gond fordítandó.

6. A közhasználatu berautók használata is a közérdekből indokolt gazdasági célú helyváltoztatásokra korlátozandó.

E figyelmeztetésben foglaltak teljesítését a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter el-

lenőriztetni fogja és azok be nem tartása esetén úgy egyesek ellen, mint ha kell, általánosságban is megfelelő intézkedéseket fog elrendelni. (MTI)

Rendelet az építkezések és beszerzett építőanyagok kötelező bejelentéséről

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A Budapesti Közlöny vasárnapi száma közli az iparügyi miniszternek egyek építkezések és építőanyagkészletek bejelentése tárgyában kiadott rendeletét.

A rendelet hatálya Budapest székesfőváros, valamennyi fővárosi jogú város, Budafok, Kékestető, Pestszenterzsébet, Pestszentlőrinc, Rákospalota, Újpest megyei városok és Albertfalva, Békásmegyér, Budatétény, Cinkota, Csepel, Mátyásföld, Pesthidegkut, Pestszentimre, Pestújhegy, Rákócscsaba, Rákoshegy, Rákoskeresztúr, Rákosliget, Rákosszentmihály, Saslalom, Soroksár, Vecsés nagyközségek területére,

valamint az u. n. Dobogókőnek a 88.310/938. B. M. számú rendeletben meghatározott területre terjed ki. A rendelet szerint az 1941. évi szeptember hó 28. napján meglévő állapotnak megfelelően az 1941. évi október hó 4. napjáig az iparügyi miniszterhez be kell jelenteni:

a) olyan épületnek a jelen rendelet hatálybalépésének napján folyamatban lévő építését, amelyben a szobák száma ötnél több vagy amelynek a beépített (beépítendő) térfogata 1000 köbméternél nagyobb;

b) épületnek a rendelet hatálybalépésének napján folyamatban lévő olyan bővítését, amelynek mértéke az a) pontban meghatározott mértéket eléri;

c) az a) vagy a b) pontban említett, de a rendelet hatálybalépésének napján még folya-

matban nem lévő építkezés céljára beszerzett építőanyagot;

d) az a) vagy a b) pontban említett, de a rendelet hatálybalépésének napján még folyamatban nem lévő építkezés céljára megvásárolt, de még át nem vett építőanyagot, illetőleg az arra vonatkozó adásvételi szerződést.

Folyamatban lévőnek kell tekinteni az építkezést, ha egyfelől a földmunkák már megkezdtek, másfelől az építésügyi hatóság az épület (az épületrész) használatbavételére az engedélyt még nem adta ki.

Az a) és b) pont alá eső bejelentést az építetőknek, az építést ellenőrzőknek és az építési vállalkozóknak együttesen kell megtenni, a bejelentés megtételéért és a bejelentett adatok valóságáért mind a hárman külön-külön felelősek.

A c) pont alá bejelentést az építőanyag birtokosának, a d) pont alá eső bejelentést a vevőnek kell megtenni.

Mezőgazdasági bizottságok a Délvidéken

A hivatalos lap szombati száma közli a kormány rendeletét a visszafoglalt délvidéki területeken a mezőgazdasági bizottság megalakításáról. Járásai mezőgazdasági bizottságot kell alakítani Baranya vármegyében: dárdai, Bács-Bodrog vármegyében: apatini, hódási, kulai, óbecsei, palánkai, titeli, tópolyai, újvidéki, zentai, zombori és zsabolyai; Vas vármegyében: a muraszombati; Zala vármegyében: alsólendvai, csáktornyai és perlaki járásban. Városi mezőgazdasági bizottságok alakítandók: Szabadkán, Újvidéken, Zomborban, Zentán és Magyarakanizsán. A visszacsatolt területek itt fel nem sorolt járásainak képviselői végett a meglévő szomszédos járások mezőgazdasági bizottságait kell kiegészíteni.

Hogyan hátríthatja át a kisiparos a termelésének drágulási költségeit?

A közelmúltban megirtuk, hogy az árkormánybiztos legújabb rendelkezése szerint a kézműiparosság a termelését ténylegesen drágító különbözöket átháríthatja a megrendelőre. A kézműiparosságot közelről érdeklő kérdés részleteiről beavatott helyről most pótlóan a következőket közölték velünk:

Mindazon munkabérpótlékok átháríthatók, amelyeket a kisiparos 1941 augusztus 1. óta tényleg kifizetett, valamint a pótlékok következtében előálló költségemelkedések, a kisiparos által feldolgozott vagy közvetlenül elszámolható nyersanyagok, félgártmányok és készenvett alkatrészek áremelkedése folytán előálló költségtöbbletek, valamint a szénbeszerzésnél jelentkező felárak is átháríthatók. Az áremelkedéseket háromféleképpen lehet áthárítani és pedig: azokban a szakmákban, amelyekben bruttó haszonkulcsos árszabályozás van érvényben, a költségtöbbletek önműködően átháríthatók. Azokban a szakmákban pedig, melyekben még mindig rögzített árak vannak érvényben, ezekhez az árakhoz vagy időközben felárakkal módosított árakhoz számítható a költségtöbblet. Ahol az árkormánybiztos által megállapított fix árak vannak érvényben, az ipartestületek által benyújtott és költségelemzéssel alátámasztott javaslat alapján állapítják meg az új árakat.

Ezt az árkormánybiztosi rendelkezést minden ipartestület megkapta és ezért a végrehajtás dolgában legcélszerűbb, ha az egyes iparosok minden esetben a saját ipartestületükhöz fordulnak utbaigazításért vagy az együttes eljárás körül szükséges segítségért.

RENDELETÉK

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A belügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint a személyes bejelentési kötelezettség teljesítésére, valamint a személyes honvédelmi kötelezettséggel kapcsolatos nyilván tartásra vonatkozó szabályok tárgyában kiadott 380.000-1941. B. M. rendelet rendelkezései a visszafoglalt délvidéki területen fekvő községekben is alkalmazandók.

Külföldre szóló táviratok előre fizetett válasszal (RP) 1941 október 1-től kezdve további intézkedésig nem küldhetők.

Ba
Az FT
meg a
kedvel
is. A
kat ál
pathoz,

ho
ra
litt

A
per né
A

vette f
ZS

Tordi,
letics,
ben Pa

FT
Nagy,
hi és T
Az

egy

Sokszor
Semmi
is néma
ta fel e

a Fere
fára d
hogya
Ezt

A „DÉL

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

SPORT

Kitünő játéka ellenére is több mint féltucat gólt kapott a ZSE

FTC—ZSE 7:2 (1:0)

Barátságos mérkőzés, bíró Masirevics. Az FTC csapatát nagy érdeklődés előzte meg a megyei székvárosban. Zombor sport kedvelő közönsége kíváncsi volt a ZSE-re is. A csapatot felfrissítették, új játékosokat állítottak be a tizenegybe. Nagy reáthoz, s a mérkőzés után megállapíthatjuk

hogy több tréninggel a remények valóra is válnak és a ZSE erős csapatot állíthat csatasorba már a közeljövőben.

A mérkőzést vasárnap ezeröttszáz ember nézte végig a Városi Stadionban. A két csapat a következő felállásban vette fel a küzdelmet:

ZSE: Zahorai, Ivánkovics, Zurián, Tordí, Hubert, Kovács, Hány, Paicsics, Pavletics, Schmidt, Rápics. (A második félidőben Pavletics helyett Durszt!!!)

FTC: Vadnai, Ruck, Németh, Csanádi, Nagy, Cigi, Máth, Makrai, Füstös, Várszeghi és Tuson.

Az első félidőben

egyenlő ellenfelek küzdöttek.

Sokszor lomhán mozogtak a játékosok. Semmi élet sem volt a pályán, a közönség is néma maradt. Az első gól sem villanyozta fel egyik csapatot sem. Ugylátszik, hogy a Ferencvárosiak a második félidőben kifáradt és a zomboriak abban reménykedtek, hogy nagy győzelmet aratnak.

Ezt a reményüket látszott igazolni a

második félidő első perceiben meginduló hatalmas iram is, amelyet a ZSE diktált, s amellyel teljesen háttérbe szorította ellenfelét.

A szó szoros értelmében kapujához szögezte az FTC-t.

Mindenki azt hitte, most hullik a gólszón. Ezzel szemben az történt, hogy az FTC csatársora kiszabadult, lefutott egy játékos, s szépen ivelt labdája a zombori hálóban kötött ki. Meglepetés. A közönség azonban hallgat. Nem biztatja a zomboriakat. A negyedik percben

Fényes győzelmet aratott a ZTK

ZTK—Bácskossuthfalvi SE 8:1 (3:0)

Játékvezető: Metz. Rekordszámu közönség előtt, gyönyörű időben játszott a két csapat. A ZTK a következő felállásban állott ki: Morvai, Németh—Spitzer, Nagy—Mócs—Purhó, Várszeghy—Kanyó—Horváth—Peszt—Szabadka.

A vendégek kezdenek, de a ZTK azonnal átveszi az irányítást. A 14. percben igen szép összjáték után Horváth a hálóba vágja a labdát. Két percre rá Peszt, majd egy perc múlva Horváth lövései süvitenek el a kapu mellett. A 21. percben Kanyót a büntetőterületen belül gáncsolják s a megítelt 11-est Mócs bombalövésével a hálóba küldi. A ZTK felénye tovább tart, de a csatárok a kapu előtt sokat kombinálnak. A 34. percben Mócs szökteti Nagyt, ez előre

Hány egy lépésről a kapu mellé lö. A Hatodik percben ismét Hány a kapu fölé lö.

Az első zombori gól a 14. percben esett. A 16. percben a harmadik gól kötött ki a zomboriak hálójában. Kapushiba. A 20. percben tizenegyes. A bíró tulszigoruan ítélte meg. Persze az FTC értékesíti (4:1). A 25 és a 27 percben újabb gólok. A 35. percben Hány gyönyörűen ivelt labdája

megszerzi a második gólt Zombornak.

A 39. percben az FTC berugta a hetedik gólt.

A közönség elégedetlenül távozik. A bíró ellen is hangzik kifogás. Nem alaptalanul. Masirevics néha tévovázott.

Mindent összegezve: a mérkőzés második félidejének első része izgalmas és erős iramu volt. Élvezetes. Az első félidő lanya játékot mutatott. A zombori csapatot balszerencse üldözte. Kitünő helyzeteket hagyott kihasználatlanul. A kapus is sokat vétett.

adja Várszeghynek, a szélső centerez és Horváth lövése a kapu jobbsarkában köt ki.

A második félidőben folytatódik a ZTK óriási fölénye. A 7. percben gáncsolás miatt ismét 11-es a vendégek ellen, amit Mócs ismét biztosan helyez a hálóba. A ZTK nagyon szép összjátékot mutat be, melynek eredményeként a 13. percben Kanyó, éles lövéssel a balsarokba küldi a labdát. Néhány perc múlva Horváth bombája süvit el a jobbsarok felett, majd Kanyó illetve Peszt lövéseit védi a bácskossuthfalvi kapus. A 24. percben Horváth átjásza a védelmet, lövése a kapufa sarkáról pattan le, és csupán a kapus szerencséje menti meg a vendégeket az újabb góltól. A 28. percben szü-

A „DÉLVIDÉK” REGÉNYE:

? KI A TETTES ?

(11)

Az alagut előtt dolgozó munkáscsapatához egy ember közeledett, aki a vonal hosszában haladva, figyelmesen vizsgálta a sínparókat és megállta az előmunkás előtt, megszólalt:

— Nemde, bátvámuram, már elhaladt a Cahors felől jövő vegyesvonat?

— Szegény szerencsétlen gyermekem! Te nem is vagy egészen felelős a szörnytetett falán vannak enyhítő körülmények, amelyek mellett szólanak...

— Hogyan, apám, hát még mindig vádol? Hát csakugyan gyilkosnak néz engem?

Rambert István felelet helyett szomoruan léta lejt és tovább fűzte előbbi eszméjét:

— Isten látja lelketem, örömet megállapítanom nevének becsületéért, hogy végzetes örökletes családi betegség folytán, beszámíthatatlan állapotban voltál, mikor ezt a szörnytetett elkövetted... miért is nem fordíthatam nagyobb gondot nevelésedre, miért akarta a sors, hogy tizenhét év leforgása alatt alig láttam háromszor a hamat és most utoljára, mint bűnöst látom viszont! Ah! Ha a tudomány meg tudná állapítani, hogy egy beteg anva fia...

— Beteg? — kérdezte aggodalmasan Károly — mit akar ezzel mondani, apám?

— Igen, beteg, — folytatta az öreg Rambert — egy rettenetes, titokzatos betegségben szenved, amely ellen hasztalan küzd az orvosi tudomány... örült...

— Oh! Oh! Istenem, segíts! — kiáltotta Károly szívszageató hangon, — mit mond, apám? Hol értem-e, vagy elvesztettem az eszemet? Annyira örült volna? Igen, igazat szólhat! Hány-szor meglepett különös tekintete, viselkedése, telonszerű magatartása... oh, de én... én?...

— És az ifju mellett verdeste, mintha megakarna győződni arról, hogy ébren van és nem valami szörnyű lidércnyomás gyöttri!

— De én... én... én nem vagyok örült! Én tudom mit csinálók!

— Ki tudja, — mondta az öreg Rambert, — talán valami rettenetes hallucináció hatása alatt követted el ezt a szörnyű tettet!

— Nem, nem... apám... nem! Ne mondjon ilyeneket, az Istenre kérem... nem vagyok örült... nem vagyok örült!

— Az ifju idegei a véletekig fel voltak csigázva és szinte beleordította meggyőződését a néma csöndbe.

Rambert István sem mérsékelte többé hangját és fia nyilatkozatára haragosan tört ki:

— Akkor hát, Károly, ha igaz, amit mondasz, bűnöd annál szörnyűbb, megbocsáthatatlan! Gyilkos!... Gyilkos!

A két ember hirtelen elhallgatott, könnyed zaj hallatszott a folyosó fölől. Az ajtó lassan kinyílt és a külső koromsötétség fekete háttérben fehér fantomszerű alak jelent meg.

Teréz hosszú fehér éjj öltözékben, szétszórt hajjal, vértelen aikkal és iszonyattól kitágult szemekkel állott előttük és némán, gépies mozdulattal mutatott Károlyra.

— Teréz! Teréz! — rebegte Rambert István fojtott hangon.

A szerencsétlen apa térdre rogyott a gyermek előtt és könyörögve nyujtva felé kezeit, fájdalmas hangon mondta:

— Teréz, te itt voltál?

A leánya aikkal megmozdultak és ez az egy szó hagyta el sóhajként aikkal:

— Igen...

Nem bírta tovább folytatni. Szemei lezárdtak, teste megvonaglott és egyetlen kiáltás nélkül rogyott Rambert István karjaiba.

V.

TARTÓZTASSANAK LE!

A Brives-cahors-i vasuti vonal Souillac környékén erős kanyarulatot ír le. Mesés panoráma tárul az utasok elé, amit csak egy 900 méter hosszú alagut szakít meg. Az alagutat elhagyva, a vonat tovább halad a festői völgyben, a Corréze folyó mellett.

A sűrű esőzések megrongálták a pályavesztet, különösen az alagut környékén és az orléansi vasuti társaság rögtön munkásokat küldött a helyszínre a pálya helyreigazítása végett.

A mérnökök megállapították, hogy a közlekedést az alaguton egylőre úgy kell lebonyolítani, hogy úgy a Brives, mint a Cahors felől érkező vonatok az alagut előtt néhány száz méternyire megállanak és megvárják, míg az alagutban a már megkezdett és félbe nem hagyható munkarészlet befejeződik, ami körülbelül félórás késedelmet jelent.

— Ugy van, — felelte az előmunkás és kíváncsian szemügyre vette a megszólítottját.

Az ember, akit a vonatok közlekedése érdekelt, Francois Paul volt, a vándorlegény; akit Presles vizsgálóbíró szabadon bocsájtott.

— Bizonyára nem sokan utaztak ma, — morgogta emez. — a reggeli vonat nem nagyon kényelmes, különösen a gazdagoknak.

— Igaza lehet, — felelte a munkás, aki örült, hogy egyhangu munkája mellett kissé cseveghet; — gazdag emberek, akiknek elég pénzük van, hogy elsőosztályú jegyet válthassanak.

inkább választják a gyorsvonatot, ami reggeli 2 óra 50 perckor érkezik Brivesbe, vagyis három és fél órával előbb, mint a vegyesvonat.

— Persze, persze — felelte Francois Paul, — jól értem; ez jó azoknak, akik egyenesen Brivesbe, vagy Cahorsba utaznak, de azok, akik olyan kis állomásokon, mint Gourdon, Souillac, Verrières akarnak kiszállani s ahol nem áll meg a gyors?...

— Már erről nem tudok semmit, de gondolom, hogy ezek inkább választják a vegyest, vagy pedig kocsit fogadnak Brivesben vagy Cahorsban.

Francois Paul abbahagyta a faggatást és pár percig gyujtva, más tárgyat pendített meg:

— Meglehetős foga van a hidegnek ma? — mondta.

A munkás helybenhagyólag intett és felnézve a boros égre, felelt:

— Bizony, nincs meleg és azt hiszem, mindjárt havazni fog.

— Elég baj ez ránk nézve, — mondta a vándorlegény.

Az előmunkás szánakozva nézett a kopott ruhájú alakra és jólelkűen mondta:

— Látszik rajtad öcsém, hogy nem vagy töképezés, de miért nem dolgozol? Itt szívesen felfogadnának, szükség van munkáskézre.

— Ah! Igazán?

— Hát persze! Ime, éppen itt jön a munkásfelügyelő, akard-e, hogy szóljak egy jó szót érted?

— Csak lassan, — felelte Francois Paul — nem mondok nemet, de előbb tisztában akarok lenni a végzendő munkával.

És Francois Paul otthagya a csodálkozó munkást és tekintetét a föld felé szegezve, tovább haladt a töltés hosszában.

A felügyelő odaérkezve, ahol az imént Francois Paul beszélgetett a munkással, beszélgetésbe eredt vele és a munkás elmondta, hogy a vándorlegény miként tért ki ama ajánlat elől, hogy a vasuti töltés munkálatainál elszegődjék.

— Nem csodálom, — jegyezte meg a felügyelő. — oly nehéz manapság munkást kapni; jobb szeretnek csavarogni és éhezni. Ha ez a fickó nem akar elszegődni, majd mindjárt kiadom az utját, mert azt nem tűröm, hogy a töltésen kóborogjon, különösen mióta tudom, hogy gyanus alakok járnak a környéken...

— Ugy van, — toldotta meg a munkás — és bűnösök! Mit szól felügyelő ur a beauilleu-i kastélyban történt gyilkossághoz? Azt hiszem, a márkiné nem igen vigyázott magára, akárki belopózhatott hozzá...

— Igaza lehet, — szakította félbe a felügyelő — jó is lesz, ha szemmel tartjuk a környéket és különösen jobban szemügyre vesszük ezt a fickót, aki nem akar munkát vállalni. De nini, nézze csak, a csendőrmester!

— Jól vagyunk, — mondta a munkás, — ime itt a csendőrs; vajon kit keres?

(Folytatása következik).

letik meg a vendégek becsületgólja. A zomboriak nagy lendülettel kezdenek és ennek eredményeként két perc alatt gyönyörű és gyors összjátékból Horváth két újabb gólt lő. A 39. percben Horváth egy előreadott labdával a 16-oson belül kicselez négy védőjátékost, valamint a kapust és a hálóba gurítja a labdát. A mérkőzés zöld-fehér támadásokkal ér véget.

A ZTK minden egyes játékosa dicséretet érdemel. A vendégek teljesen alárendelt szerepet játszottak. Jó volt védelmük és a bal összekötőjük. A játékvezető tárgyilagosan vezette a mérkőzést.

NB-I eredmények Győzött Ujvidék

UJVIDÉK—SZVSE 3:1 (0:0)

Ujvidék, 1500 néző. Játékvezető: Szigeti. Góllövők: Rumos, Zsoldos (2), illetőleg Varga. Az ujvidékiek kapusa 25 percig sérülése miatt nem játszhatott.

FERENCVÁROS—KOLOZSVÁR 4:2 (3:2)

(Kolozsvar. — 9000 néző. — Játékvezető: Ujvári). Unnepélyes keretek között tartották meg a Ferencváros—KAC mérkőzést, amely egytálla az átalakított pálya felavatása volt. Sokomy István dr. beszéddel üdvözölte a Ferencvárost, Magyarország bajnokcsapatát, majd Usetty Béla dr., a Ferencváros elnöke köszönte meg a szíves fogadtatást. Alighogy megkezdődött a küzdelem, Gyetvai bombáját kiütötte Seprényi, a kolozsvári kapus, pontosan Fin ta elé, akinek lövése nem tévesztett célt. 1:0. Pár perc múlva Bonyhádi leadásából a kolozsvári Lukács kiegyenlített. Pár perc múlva Finta bombájával megint 2:1-re vezetett a Ferencváros, de ez sem tartott sokáig, mert Brassai ismét kiegyenlített. 2:2. Az első félidő utolsó perceiben Kiszely bombáját nem védhették: 3:2. A második félidőben nagy fölénybe került a Ferencváros, de csak egyetlenegy gólt tudott elérni, mégpedig a 35. percben Sárosi Béla révén. 4:2. A szép játék tetszett a közönségnek.

SALGOTARJÁN—GAMMA 1:1 (1:1)

Lágymányos, 3500 néző, játékvezető: Kóhalmi. A második percben Trenka megszerzi a vezetést, de ugyanebben a percben Patkó kiegyenlít. Ezután sivar játék alakul ki.

LAMPART—KISPEST 3:1 (1:0).

Halom-utca, 2000 néző, játékvezető: Sági. A vezető gólt Tolvaj szerzi meg. Szünet után Egressy egyenlít s Baranyai két gólja dönti el a küzdelmet.

Pályázati hirdetmény

A m. kir. belügyminiszter Ur a visszacsatolt délvidéki területen szervezett m. kir. rendőrhatalóságokhoz beosztott örszemélyzeti tagok pótlására próbarendőrök sorozását rendelte el.

A pályázati feltételek a következők:

1. magyar állampolgár,
2. életének 21. évét betöltötte, de 26. évét túl nem lépte,
3. nőtlen,
4. tökéletesen egészséges, erős testalkatu,
5. legalább 170 cm. magas,
6. igazolja, hogy katonai kiképzésben részesült,
7. a magyar nyelvet írásban és szóban jól bírja,
8. büntetlen előéletű és a magyar nemzetiség szempontjából kifogás alá nem esik,
9. büntetőjogi felelősség mellett annak kijelentése, vagy oakmányokkal igazolása, hogy az 1939. IV. t. c. alapján zsidónak nem tekintendő.

A folyamodók kérvényeiket legkésőbb f. évi október hó 5-ig kötelesek lakóhelyükhöz legközelebb eső rendőrkapitányságon benyújtani.

Zombor, 1941. évi szeptember hó 19-én.

Czakó Zoltán

m. kir. rendőrtanácsos,
a rendőrkapitányság vezetője.

WMFC—DIÓSGYŐR 1:0 (1:0)

Diósgyőr. 3000 néző. Játékvezető: Horváth dr. Egyenrangú ellenfelek kemény küzdelme. A győztes gólt Szabadkai rugta.

UJPEST SZOLNOK 4:4 (3:0)

Szolnok: 3500 néző. Játékvezető: Csák. Az Ujpest már 4:0-ra vezetett, mikor a második félidő második felében a Szolnok is megkezdte a góllövést. Az Ujpest góllövőit Zsengeller (2), Kajocsai és Szusza, a Szolnokét Szántó (2), Nagy és Kispéter rugta. A szolnoki csapat bravuroz játéká a közönséget valóságos extáziába hozta.

MÁVAG—ELEKTROMOS 2:0 (2:0)

Bihari-ut, 2000 néző, játékvezető: Moldoványi. Az első percben Nagy lesen állva gólt lő. Ezután Gaál szerez újabb gólt. Ké ri 11-esét Boldizsár kivédi, majd az utolsó percekben a játékvezető a tiszteletlenül viselkedő G. Tóthot (Elektromos) kiállítja.

SZEGED—NAGYVÁRAD 0:0

Szeged. 4000 néző. Játékvezető: Palásthy. A játék legnagyobb részében a nagyváradiak támadtak, Bodoia és Tóth rémekül játszott. Baróthy (Szeged) egy tizenegyest a kapus kezébe rugott.

AZ NB-I ÁLLÁSA:

1. WMFC	7	17:8	12
2. Ferencváros	7	41:16	11
3. Ujpest	7	27:14	11
4. Szeged	7	29:9	10
5. Gamma	7	19:12	9
6. Nagyvárad	7	19:13	9
7. Szolnok	7	20:15	9
8. Ujvidék	7	14:23	7
9. Diósgyőr	7	16:15	6
10. Kolozsvar	7	18:20	6
11. Salgotarján	7	16:19	6
12. Elektromos	7	14:14	5
13. Lampart	7	15:31	5
14. MÁVAG	7	8:22	4
15. Kispest	7	11:29	1
16. SzVSE	7	8:32	1

BUDA LEGYÖZTE PESTET

Buda—Pest 3:1 (0:0)

Vasárnap délután Buda és Pest amatőr válogatott csapatai egymással mérköztek. A pesti csapatok rendkívül gyengén működtek. Góllövők: Simon, Merklánszki 11-esből és Nagy II., illetve Juhász.

—//—

Botrány miatt félbeszakadt Bajmokon

a vasárnapi mérkőzés. Vasárnap a Bajai TISE játszott Bajmokon a Bajmoki AK-val bajnoki mérkőzést. Az első félidő eredménye 2:3 a vendégcsapat javára. A bajmoki csapatnak sikerült egyenlitenie, de Bognicsár bíró nem vezethette tovább a mérkőzést, mert a közönség betódult a pályára. A botrány miatt félbeszakadt mérkőzés soráról és az eredményről az alszövetség dönt majd. Bognicsár bíró megtette jelentését.

Szabadka: Bácska—Sport 4:0 (2:0). Bar. vezette Tönköly. — SZAK—Kiskunhalasi AC 1:0 (0:0). I. o. Vezette: Jódal. — SzAFC—SzMTE 1:1 (1:0). I. o. Vezette: Szabó. — SZAK II—SzTC II 1:1 (0:0). Szöv. díjm. — SzMTE II—Bácska III 3:2 (1:1). Szöv. díj. — Bácska ifi—Sport ifi 2:1 (1:1). Ifi bajn. Zenta: ZAK II—Adai SC 2:1 (2:0) I. o. Vezette Magyar dr.

BEZDÁN:

Bezdáni SE II—Zombori TK II. 7:0 (0:0) II. oszt. bajnoki. A csapatok felállításai a következők: BSE: Hermann, Reiner I. Szabó, Reiner II. Matheisz, Trész, Jeszenszki, Kiss II., Vukovits II., Vukovits III., és Schmidt, míg a ZTK: Bogisits, Hermann, Karajkov, Balla, Korompatis, Kovács II. Molnár, Gunics, Bilicki, Horváth II és Stalter. A két csapatból kitűntek: Reiner I, Matheisz és Jeszenszki, illetve Bogisits, Korompatis, Balla és Horváth II. A gólokat Matheisz (4) Vukovits II (2) és Vukovits III lőtték.

SPORTHIREK

A ZSE szurkolói szerdán este fél kilenckor fontos megbeszélést tartanak a Holpértánál. A vezetőség felhívja a tagokat, hogy ezen minnél nagyobb számban jelenjenek meg.

A Kulai AFC a tekesport fellendítése érdekében. A kulai Jedinsztvo beleolvadt a KAFK sportegyesületbe. A tekesport hívei most az egyesület keretein belül szeretnék fellendíteni ezt a szép sportot. Az egyesület élén bizottság áll, amelynek tagjai a következők: Kovács Dezső, Bur József, Régész Dezső, Regécz Károly, Magyarics Béla, Molnár András és Gázsó János. A bizottság vándordíjas serlegmérkőzés megrendezését vette tervbe. A kuglisport fellendítése érdekében a KAFK ankétot rendez majd, s ennek keretén belül minden időszerű kérdést megvilágítanak.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy hirdetés 20 szög 1.20 pengő, kétszeri feladásnál 2.20 pengő és háromszori feladásnál 3.— pengő, hirdetési adóval együtt. Minden további szó és címszó, valamint kiemelt szavak 10 fillérrel drágábbak. A fenti árak csak olyan hirdetésekre vonatkoznak, amelyek egy héten belül lefutnak. — Csak felülbélyegzett, feligés leveleket továbbítunk. — Kérdezősködésekhez válaszbélve melléklendő.

„M E R K U R”

hat. eng. ingatlanforgalmi és biztosítási iroda. Hiteltudósítás.

STEFATITS ISTVÁN.

Zombor, Zrinvi (Párizsi) utca 2. TELEFON: 81. HÁZAK, FOLDEK MALMOK, GYÁRAK, IPARTELEPEK, ÜZLETEK, KENDERGYÁRAK, TÉGLAGYÁRAK

Több lakóházat Zombor belterületén megvételre keresünk. és mindennemű ingatlan

VÉTELÉT ÉS ELADÁSÁT legkulánssabban közvetíti.

HAZAI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ R. T. — BUDAPEST kerületi felügyelősége.

A BIZTOSÍTÁS ÖSSZES ÁGAZATAIT eszközli legpéldásabb alapon. a-553

29 háztelek, mely vilanegyed alapításához rendkívül alkalmas, eladó. Érdeklődni: Benya Antalnál, Kalap utca 39 szám alatt. a-654

Figyelem! Ha jó, gyors és olcsó cipőjavításra, vagy új cipőre van szüksége, megkapja Maros Rezső cipőüzletében, Zombor, Kalap utca sarok. a-682-f

Szép magyaros ruhát készít hozott anyagból vagy frakkból, zsekképből, szmokingból, gerokból, jutánvos áron Pécskav János szabómester, Zombor, Evangélikus ucca 5. a-604-f

Azonnali megvételre keresek Baranyában egy vagy két lánc szőlőt. Érdeklődni: Spreitzer Miklós vendéglősnél, Kisköszeg. Vagy a kiadóhivatalban. a-693-f

Jócsaládból való fiút, helybelit, asztalos-tanoncnak felveszek. Friedmann Frigyes, asztalosmester, Zombor, Flórián ucca 6. a-697-f

16-os Singer férfi, szabóvarrógép, teljesen jókarban eladó. Csihás Benő ucca 21. a-705-f

Mákot, papirhéju diant és mézet keresek megvételre. Ugyanott egy fiu tanoncnak felvétetik. bajnai Voinits Istvánné, Zombor, Hunyadi ucca 8. a-698-f

Borbélyüzlet, más vállalkozás miatt eladó. Cím a kiadóban. a-699-f

Motorkerékpárt keresek megvételre. Ajan latokat részletes leírással: Zombor, Holló ucca 2 szám alá kérem. a-721-f

Fiatal borbélysegédet keresek azonnali belépésre, Jakob Gvula borbélymester, Zombor, Nyul ucca 11. a-724-f

Város központjában, a legforgalmasabb helyen, beszállóvendéglő szobákkal kiadó. Érdeklődni a kiadóhivatal továbbit. a-725-f

Dauergépek, hajszáritóburák a legmodernebb 1942-es típusúak, legolcsóbb beszerzési forrású Kiss János fodrász, Zombor, Rátkóczy ut 2. a-723-f

Kocsma forgalmas országut mellett, valamint fűszerüzlet kiadó. Azonnal átvehető. Cím: Zombor, Antal utca 22. a-726-f

Házbernyugta-könyvek

kaphatók a DÉLVIDÉK nyomdájában.

DÉLVIDÉK

politikai napilap

Kiadó és laptulajdonos:

Illés Sándor főszerkesztő

Felelős szerkesztő Muhi János

Szerkesztőség és kiadóhivatal Zombor, Csihás Benő ucca 3.

Nyomatott Bosnyák József körforgógépén

DÉLVIDEK

Politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Zombor, Csihás Benő utca 3.

Telefon: 2-07. Csekkszám: 74-050

Előfizetés egy óra: 2.50 P.
Negyedévre: 7.20 P.

ZOMBOR, 1941. SZEPTEMBER 30.

Főszerkesztő: Illés Sándor

I. ÉVFOLYAM, 131. SZÁM

KIVÉGZÉSEK A CSEH-MORVA VÉDNŐKSÉGBEN

London és Moszkva a német fennhatóság alatt élő népek fellázítására törekszik. Jól haladnak előre a német hadműveletek — Szentpétervár minden épületét aláaknázták a bolsevikik, a város sorsa a teljes pusztulás — Nagyjelentőségű német-francia tárgyalások Párizsban

Papen négy és fél órát tanácskozott a török külügyminiszterrel

A diplomáciai fronton ismét olyan események körvonalai rajzolódnak ki, amelyek átmenetileg elvonják az érdeklődést a harcateren folyó kétségtelenül nagyjelentőségű eseményekről. Vichyből érkező hírek messzemenő jelentőségű francia-német tárgyalásokról számolnak be. A francia fővárosban az újból megindult francia-német megbeszélésekkel kapcsolatban azt hangoztatják, hogy a keleten elért nagy sikerek lehetővé teszik Berlin számára, hogy újból nagyobb figyelmet fordítson az európai átrendezés kérdéseinek. Napok óta tartanak azok a tárgyalások, amelyeket francia részről Mechin államtitkár folytat a párizsi német megbízottakkal. Politikai körök lehetőnek tartják, hogy ezeken a tárgyalásokon szóba kerül a francia-német béke megkötése is. Kétségtelenül összefüggenek ezek a tárgyalások De Gaulle legújabb akciójával. A pártúto francia tábornok ellenkormányt alakított és arra törekszik, hogy Németország ellenségei — Anglia, a Szovjet és Amerika — az ő kormányát ismerjék el a francia nép képviselőiként és szakítsák meg a diplomáciai viszonyt a tábornok szerint német befolyás alatt álló vichy-i kormánnyal. A tábornok ilyen akciója és a francia pártúto angolszász megsegítése természetesen az érdekek azonossága alapján szorosabban fűzi a német-francia viszonyt. Ezzel kapcsolatban a

kérdések egész sora vár tisztázásra. A francia sajtó már sejtetni enged a megoldások mineműségét.

Törökország

körül még nem tisztult a helyzet. Papen német nagykövet visszaérkezett Ankarába és négy és félórás tanácskozást folytatott Szaradzoglu török külügyminiszterrel. A tárgyalások anyagáról még nem érkeztek jelentések, nem kétséges azonban, hogy ez a tanácskozás nagyjelentőségűnek tekinthető a közeli keleti helyzet mai állása mellett. Ankarai hírek szerint a török-német gazdasági tárgyalások döntő fejezetükhöz érkeztek.

Nem kisebb az érdeklődés Amerika szándékai irányában sem. Roosevelt kedden vezető politikusokkal tárgyalt, s ezeket a megbeszéléseket a szerdán folytatandó tanácskozások bevezetésének tekintik. Az elnök szerdán a pártok törvényhozási képviselőivel tárgyal a semlegességi törvény módosításának kérdéseiről.

A harctéren

folyó nagyarányú német előretörés újabb jelentős eseményeket ígér. Berlini jelentések szerint a német haderő az arcvonal teljes hosszában tervszerűen nyomul kelet felé. Északon a finnek újabb sikereket értek

el, Szentpétervárnál pedig összeomlottak mindazok a szovjet kísérletek, met katonaság hátbatámadására írá-melyek a város ellen felvonult nényultak. Stockholmi jelentések úgy tudják, hogy a Szovjet aláaknáztatta Szentpétervár minden épületét és ezzel pusztulásra ítélte a cárok hajdanai büszke fővárosát. Ugyanezt a rendszert alkalmazták a bolsevikik valamennyi finn városban is, amelyekből ki kellett vonulniok.

Délen még tartanak a harcok Odesszáért. A szövetséges csapatok mélyen a Dnyeper mögött nyomulnak előre a Donec medence felé. A német légi erők szünet nélkül bombázzák a szovjet katonai célpontokat.

A nap kronikájához tartoznak még azok a prágából érkezett jelentések, melyek rávilágítanak a cseh-morva védnökség területén történt események hátterére. A rögtönítélő bíróságok halálraítéltek több tábornokot és kommunista vezért. Az ítéletek indokolása szerint a kivégzett tábornokok olyan cseh csoport élén állottak, amely a védnökséget erőszakos uton akarta elszakítani a Birodalomhoz és a régi Csehország visszaállítására törekedett. A kommunisták merényleteket szerveztek és az aknamunkát vezették. A cseh sajtó szerint a cseh népnek most van az utolsó alkalmja arra, hogy megmentsse a békés együttélés lehetőségét a német birodalommal.

A népoktatás

terén messzemenő munkásságot fejt ki a Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség. A felszabadulás előtt vette a kezébe a magyar Bácska szellemi irányítását, de a trianóni rabbillincs lehelése után sem engedte ki kezéből a fátylát amely most utat világít és fényt visz minden magyar helyre. Ott van a Közművelődési Szövetség a városban, a falun és a tanyán. Hivatása most még nagyobb, még felelősségteljesebb, mint azelőtt volt, mert most szabadon, nyíltan működhetik minden téren.

A Szövetség legújabbban a népművelés irányítását vette kezébe. A felszabadult Délvidék minden helyén megalakult már a népművelési bizottság, amelynek feladata, hogy pótolja a 23 év mulasztásait.

A magyar iskolák tömeges bezárása, a magyar kisebbségi jogok lábbaltiprása azt eredményezte, hogy a magyar tanya, a magyar falu elesett népének nagy százaléka analfabéta. Nem tudnak magyarul írni-olvasni az elemiskolát végezettek sem, mert az iskolában nem a magyar betűvetésre tanították meg őket.

A Szövetség terve szerint már a télen megnyílnak a falvakban az analfabéta tanfolyamok. Ezenkívül gazdasági, szociális és társadalmi irányú tanfolyamok létesítését szervezik meg. A magyar szórványokra népművelési autót látogat el.

A Szövetség eddig 1500 könyvet osztott szét a falvak között, s ezután még kétezer könyvet szerez be. A fáradhatatlan munkát örömmel üdvözöljük ezen a helyen, s hiszszük, hogy az a fátyla amelynek fénye olyan magasan lobog, soha sem alszik ki.

Olasz katonák a megszállott szovjetterületek orosz lakossága között

Halálraítélték a cseh elszakadási mozgalom vezetőit

A londoni cseh emigráció tüzelte a merényletekre a csehek — Fegyvereket és lőszerket vásárolt egy lázadásra készülő csoport

A védnökség területén megkezdték működésüket a rögtönítélő bíróságok. A prágai rögtönítélő bíróság halálra ítélte Bill József volt hadseregtábornokot és Vajta Hugo volt hadtesttábornokot, akik vezetői voltak annak a cseh csoportnak, amely azt tűzte ki céljává, hogy erőszakos úton elszakítsa a cseh — morva protektorátust a birodalomtól és vissza állítsa az önálló Csehországot.

Halálra ítélték Konca Lászlót és Franz Vencelt, akik egy vándorcsoport tagjai voltak. Ez a csoport a védnökség területén tervszerűen felvásárolt minden fellelhető fegyvert és lőszer, azzal a céllal, hogy azokat felhasználják a németek ellen, ha sor kerül tervük megvalósítására.

A cseh sajtó jelentései szerint hazaárulásért és romboló cselekményekért ugyancsak halálraítélték Horacek Ferenc dandártábornokot, valamint Vins Ferenc, Pestuka János, Szedlacsék Elemér és Subert Dusán kommunisztavezetőket és 15 más kommunistát. A halálos ítéleteket golyóval hajtották végre. (MTI)

Az NST prágai jelentése szerint a cseh sajtó hangsúlyozza, hogy a rögtönbíráskodás bevezetése az utolsó figyelmeztetés azon csehek számára, akik nem akarják megérteni a tényleges helyzetet és nem akarnak beleilleszkedni az új rendbe. A Narodni Politikáramutat a birodalmi védnökhelyettesnek Hacha államelnök-nél tett látogatásának jelentőségére és leszögezi, hogy ez a látogatás a cseh államelnök iránti tisztelet kifejezése volt. Hacha dr. írásbeli választ adott a védnökhelyettes bejelentéseire és úgy a maga, mint a kormány nevében hangoztatta lojalitását és az együttműködésre vonatkozó feltétlen készséget.

A Poledny List azt írja, hogy a védnökség területén elkövetett merényleteket a londoni cseh emigráció utasítására követték el

a tényleges helyzettel és a cseh nép érdekeivel nem számoló tettések. Ezek a merényletek annál inkább elítélendők, mert a német hatóságok mindig messzemenő türelmet és elnézést tanúsítottak a csehekkel szemben. Sajnos, ezt cseh oldalról sokan a németek gyöngeségének minősítették.

A cseh sajtó rámutat arra, hogy cseh újságírók még 10 nappal ezelőtt is figyelmeztették Eliás miniszterelnököt az országban folyó aknamunka veszélyességére. Kérték, sőt könyörögtek neki, lépjen fel a Londonból terjesztett propaganda ellen. Minden figyelmeztetés hiábavaló volt. Így következtek be azok az események, amelyeknek történniök kellett.

A cseh népek most van az utolsó alkalma arra, hogy bebizonyítsa készségét a Német Birodalommal való együttműködésre.

A német tengeralattjárók több Angliába irányuló hadianyagot süllyesztenek el, mint amennyit az amerikai ipar termel

Washington, szeptember 30.
Stark tengernagy, a szenátus tengerészeti bizottságának ülésén kedvezőtlenül nyilatkozott Anglia atlantióceáni helyzetéről. A tengernagy súlyos aggodalmainak adott kifejezést a nagy angol hajóveszteségek miatt és leszögezte, hogy az a hadianyagmenyiség, amelyet a német tengeralattjárók elsüllyesztettek az Atlanti óceánon, messze túlhaladja Amerika termelőképességét.

Amerikai források szerint Sztalin sem az amerikai, sem angol bizottságnak nem adott pontos felvilágosítást a szovjet hadsereg helyzetéről. A New York Times szerint ez a körülmény kétséssé teszi a Szovjet hatóságok megsegítésének lehetőségét Amerika és Anglia részéről. (MTI)

Kairóból eltávolítják a polgári lakosságot

Róma, szeptember 30.
Az egyiptomi belügyminisztérium felszólította Kairó lakosságát, hogy aki csak teheti hagyja el a fővárost. A kiűrés költségeit az anyagilag tehetősebbek maguk viselik. (MTI)

Meghíusult angol támadás Tobruknál

Róma, szeptember 30.
A Stefani iroda harctéri tudósítója közli, hogy az angol csapatok heves tüzérségi előkészítés után támadást kíséreltek meg a tobruki olasz állások ellen. Az olasz tüzérség és a gépfegyverek meghíusították a támadást. Az angolok súlyos veszteségekkel vonultak vissza. Az olasz légióerők eredményesen bombázták Tobruk és Marsa Matruh katonai célpontjait. (MTI)

Nem helyezik hatályon kívül, hanem csak módosítják az amerikai semlegességi törvényt

Washington, szeptember 30.
Hull külügyminiszter a hétfői sajtóértekezleten kijelentette, hogy indítványt tesz a törvényhozásnak a semlegességi törvény módosítására. A törvény teljes hatálytalanságát nem tartja szükségesnek.

Amerikai politikai körökben azt hiszik, hogy Rooseveltnél még a héten üzenetet intéz a kongresszushoz és kéri a semlegességi törvény

olyan irányú módosítását, hogy az amerikai kereskedelmi hajókat felfegyverezhessék és hogy az amerikai kereskedelmi hajók közvetlenül az angol kikötőkben rakják ki árujukat. Az elnök nem hive a semlegességi törvény hatálya teljes megszüntetésének.

Más értesülések szerint az elnök mint a hadsereg és a hadiflotta főparancsnoka nem is kér engedélyt a hajók felfegyverzésére, hanem

NEMZETI MOZI

SZERDA—VASÁRNAP

Orbók Attila szenzációs vigjátéka

A szerelem nem szegény

Főszerepben:

TOLNAY KLARI, JÁVOR PÁL,
MÁLY GERŐ, SOMOGYI NUSI,
DÉNES GYORGY stb.

Pótműsor: Leguibb magyar és ÚFA hirdető

Az előadások kezdete: hétköznapokon 5. 7 és 9 órákor, ünneppalokon 3. 5. 7 és 9 órákor.

egyszerűen elrendeli ezt. Ezzel heves és hosszantartó vitákat kerülne el. Komoly körökben még sem tartják valószínűnek, hogy az elnök ehhez az eljáráshoz folyamodik. (MTI)

Az USA római nagykövete hír szerint hosszabb szabadságra Amerikába utazik. Washingtonban tájékoztatják a nagykövetet a legújabb politikai fejleményekről. (MTI)

Japán sikerek Délkinában

Tokió, szeptember 30.

A délkinai Japán főhadiszállás sajtótájékoztatója közli, hogy a japán hadsereg befejezte a Konton körüli hadműveleteket és a hadsereget a harctér más pontjára dobták át.

A japán csapatok Hunan tartományban, a fővárostól 50 kilométernyire fontos vasuti csomópontot vettek birtokukba. A tengerészeti települések és a légióerők hatásosan támogatják a szárazföldi hadműveleteket. (MTI)

ANGLIA NYOMÁST GYAKOROL JAPÁNRA

Tokió, szeptember 30.

Japán beavatott körök szerint a tokiói angol nagykövet — akinek három hónapos szabadságra kellett volna utaznia — London utasítására maradt vissza. Nem tudják, hogy egyáltalán elejtették-e szabadságolását, vagy csak elhalasztották az elutazást. Japán körökben elgondolják, hogy a követ meglepetésszerű elutazásának publikálásával London nyomást akart gyakorolni Japánra.

Ezzel kapcsolatban megállapítják, hogy Sigemicu londoni japán nagykövet már két hónap óta Tokióban tartózkodik. Sem arról nem intézkedett a kormány, hogy a követ térjen vissza állomáshelyére, sem nem küldtek helyébe más diplomatát Londonba. (MTI)

Hiányos az amerikai hadsereg felszerelése és kiképzése

Washington, szeptember 30.

A Louisianában tartott nagy hadgyakorlatokon súlyos szerencsétlenségek történtek, amelyeknek következtében hat ember életét veszítette.

A hadgyakorlaton több, mint félmillió katonára vett részt. A gyakorlatok eredménye nem elégitette ki sem a vezérkart, sem a jelenlévő kritikusokat. Sok taktikai hibát követtek el a vezetők. Kitént, hogy az amerikai hadseregnek sem a támadó sem a védő fegyverei nem kielégítőek és a katonák kiképzése is nagyon sok kívánivalót hagy maga után. (MTI)

ANGOL GÉPEK NÉMETORSZÁG FELETT

Berlin, szeptember 30.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy angol repülőgépek kedre virradóra romboló és gyújtó bombákat dobtak Északnémetország több városára, így Hamburgra és Stettinre is. A bombák csak csekély anyagi kárt okoztak. Emberéletben némi kár esett. Az eddigi jelentések szerint hat angol bombavetőt semmisített meg a német légvédelem. (MTI)

NÉMET REPÜLŐGÉPEK ELSÜLLYESZTETEK EGY ANGOL ROMBOLÓT

Berlin, szeptember 30.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy német repülőgépek nagy ürméretű bombákkal elsüllyesztettek egy 8.000 tonnás kereskedelmi hajót és egy angol rombolóhajót. (MTI)

Berlin nem számol a csehországi helyzet további elmérgesedésével

Minden intézkedés megtörtént a rendzavarások elfojtása érdekében

Zürich, szeptember 30.

(Bud. Tud.) A Neue Zürcher Zeitung berlini tudósítója szerint Eliás cseh miniszterelnök letartóztatása kétségtelenül feltűnést keltett a néme fővárosban, különösen azért, mert a miniszterelnököt hazaárulással vádolják. A németek megtették a szükséges intézkedéseket a közrend biztosítására és a bomlasztó törekvések elfojtására. A tudósító megállapítja, hogy Berlin

nem számít a csehországi helyzet további elmérgesedésével és a cseh védnökség statutuma valószínűleg ne szenved semminemű változást.

A birodalmi védnök helyettes elrendelte, hogy azokban a tartományokban, amelyekben életbelépett a rendkívüli állapot, este 10 órakor be kell zárni a mozikat, színházakat és szórakozóhelyeket. Semmiféle cseh kulturális vagy sportünnepség nem rendezhető. A csehek általános gyűlési tilalommal sújtották. (MTI)

Francia-német tárgyalások

Vichy, szeptember 30.

Francia politikai körökben a keleti harctéren elért nagy német sikerekkel hozták összefüggésbe az újból megkezdett francia-német tanácskozásokat. Ugy látják, hogy Berlin a keleten elért sikerek után most újból nagyobb súlyt fektethet az európai átrendezés kérdéseinek. Hangoztatják, hogy a megszállt területek német hatóságai és a francia hatóságok tökéletes együttműködésének eredményét mutatja az a tény, hogy a kommunista és egauillista kísérletek, amelyek éket akartak verni a német és francia nép közé, nem sikerültek. Mechín államtitkár párizsi tanácskozásainak a legnagyobb jelentőséget tulajdonítanak.

Politikai körökben azzal számolnak, hogy kedvező változás áll be a francia-német viszonyban. Azt sem tartják lehetetlennek,

hogy Berlin hajlandóan mutatkozik a béke feltételeiről tárgyalni a franciákkal. (MTI)

A FINN CSAPATOK PETROZAVODSZK ELŐTT

Helsinki, szeptember 30.

A finn távirati iroda közli, hogy a finn csapatok előnyomulása eredményesen folyik. Az Onge tó partján előnyomuló finn erők Petrozavodszk védőit súlyos helyzetbe hozták.

A finn légi erők eredményesen támadják a murmanszki vasutvonal még szovjet kézen lévő részeit. Ez már tulajdonképpen nem alkalmas a közlekedésre, mert összefüggéstelen szakaszokra szaggatták a bombák. Ezen kísérli meg a menekülést néhány szovjet szerelvény.

A finn csapatok két szovjet ezredet teljesen megsemmisítettek a harcok során.

Szentpétervár épületeit aláaknázza a Szovjet

Berlin, szeptember 30.

A Német Távirati Iroda közli, hogy meghiusult a szovjet parancsnokság két azon kísérlete, hogy a Ladoga tavon szállított csapatokkal oldalba támadja a Szent-

pétervár ellen felvonuló német csapatokat. Szentpétervár minden uccáját, sőt minden épületét aláaknázták a kommunisták és ezzel a várost teljes pusztulásra ítélték. (MTI)

Amerika beszünteli a hadianyagszállítást Moszkvának?

Washington, szeptember 30.

A Moszkvában tárgyaló északamerikai bizottság első jelentései azt hangoztatják, hogy a Szovjet kétségbeejtő helyzetben van és sürgősen nagymérvű segítségre

van szüksége.

Egyes amerikai források szerint Washingtonban azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy beszüntetik a Szovjetnek szóló hadianyagszállításokat. (MTI)

Papen a török külügyminiszternél

Ankara, szeptember 30.

(Bud. Tud.) Papen ankarai német nagy követ hétfőn érkezett vissza Ankarába. Azonnal megérkezése után a külügyminisztériumba ment, ahol négy és fél órán keresztül tárgyalt Szaradzsoğlu török kül-

ügyminiszterrel. A megbeszéléseken Clodius dr. német gazdasági miniszter is részt vett.

Hírszerint a török-német kereskedelmi tárgyalások döntő szakaszukhoz érkeztek. (MTI)

London és Moszkva zendülésre tüzei a német fennhatóság alatt élő népeket

Berlin, szeptember 30.

A Völkischer Beobachter stockholmi tudósítója jelenti, hogy a Szovjet, amely a nagy német győzelmek folytán katonai téren a legsúlyosabb helyzetbe került, kétségbeesett terveket sző helyzete megjavítására. Mint Observer közli, Londonban és Moszkvában arra törekcszenek, hogy zendülésre bírják a német megszállás alatt lévő területek népét. A moszkvai konferencián is foglalkoznak egy az egész német fennhatóság alatt lévő Európára kiterjedő aknamunka tervével. A tudósító hangsúlyozza, hogy a német nép vezetői ismerik az ellenség ezen terveit és idejében hozott

intézkedéseikkel elejét veszik az angol, szovjet vágyalom teljesülésének. (MTI)

EGY KIVÉTELÉVEL ELFOGTÁK A BOLGÁR TERÜLETRE LESZÁLLT SZOVJET EJTŐERNYŐSÖKET

Szofia, szeptember 30.

Illetékes helyen közlik, hogy egy kivétellel elfogták mindazokat a szovjet ejtőernyősöket, akik a legutóbbi csoporttal érkeztek bolgár földre. Az el nem fogott egy szovjet ejtőernyős Hermanli határközség közelében ért földre, és sikerült átszöknie Törökországba.

Cáfolják azokat a híreket, melyek szerint Hernik nyugatbolgár város környékén újabb szovjet ejtőernyősök szálltak le. (MTI)

A Kulturbund vette át a Deutsches Volksblatt vezetését

A Deutsches Volksblatt című német lap részvényesei értekezletet tartottak, amelyen a vezetőség benyújtotta lemondását. Dr. Franz Pertz igazgató bejelentette, hogy Grázba távozik. Helyébe Spreizer zombori mérnököt választották meg, a Kulturbund körzetvezetőjét. A lap felett ezentúl a Kulturbund végez felügyeletet.

Egy évi börtönre ítélték a férjgyilkos szabadkai asszonyt

Szabadkáról jelentik: A törvényszék kedden ítélezett Konkoly Károlyné 11 gyermekes palicsi asszony bűnyűgyében, aki augusztusban mángorlóval agyonütötte férjét. A bíróság a gyilkos asszonyt az enyhítő körülmények figyelembevételével egy évi börtönbüntetésre ítélte. A gyilkos asszony azzal védekezett a bíróságon, hogy férje, aki állandóan részegeskedett, részeg állapotban mindig ütötte verte, úgy őt min gyermekeit. A kritikus napon is ez történt. A férj a veszekedés hevében kést rántott és azzal rontott feleségére. Az asszony ijedtében felkapta a kezeügyében lévő mángorlót és 11 ütést mért férje fejére, aki azonnal kiszenvedett. Az asszony védője felebbzett az ítélet ellen.

A nagyvilágból

Magyarország külön pavillonnal vesz részt a königsbergi őszi nemzetközi kiállításon.

A perzsa hadsereg számos vezető tisztjét — közöttük a vezérkari főnököt is — kiadta az új teheráni kormány az angoloknak.

Az egész olasz sajtó a legnagyobb elismerés hangján méltatja az uolchafeti helyőrség hónapokon keresztül tartó hősi küzdelmét. A Giornale d'Italia megállapítja, hogy a maroknyi olasz hadsereg a legsúlyosabb körülmények között tartotta magát a lehetőség legvégső határáig. Már hónapokkal ezelőtt leszállították a katonák fejadagját, úgyhogy az élelmiszer éppen csak arra volt elegendő, hogy a katonák ne haljanak éhen. Az olasz katonák ennek ellenére dacoltak minden nehézséggel és csak a kapott parancsra tették le a fegyvert.

Santiago de Chiléből jelentik, hogy a már hosszabb idő óta fogva tartott német állampolgárok közül tizenhárom szabadon engedtek.

Az angol hírszolgálati iroda minden ellenkező állítással szemben közli, hogy a pánarab mozgalom vezére, a jeruzsálemi főmufti Perzsia megszállása idején a japán követségen keresett védelmet és azóta valószínűleg külföldre menekült.

A római és berlini török nagykövetelet jelentéstételre Ankarába rendelték.

Roosevelt kedden fontos tanácskozásokat folytatott a semlegességi törvény módosítása érdekében. Szerdán a pártok kongresszusi vezetőivel tárgyal az elnök ugyanerről a kérdésről.

A 15 évnel idősebb párizsi zsidóknak a jövőben rendszeresen kell jelentkezniük a rendőrhatalóságnál ellenőrzés végett.

Német illetékes hely közleménye szerint a Perzsiából hazafelé tartó német asszonyokat és gyermekeket a határ közelében felfegyverzett szovjet nők feltartóztaták és kirabolták. A német követség podgyásztat ugyancsak magukkal vitték a bolsevikiek.

A horvát Usztaša szervezet titkára egy küldöttség élén Rómába érkezett, ahol ünnepélyesen fogadták.

A moszkvai konferencián, amely Litvi nov volt szovjet külügyi népbiztos elnökléte alatt folyik, hat bizottságot alakítottak a felvetett kérdések tanulmányozására. Az angol és amerikai kiküldöttek hangoztatták, hogy kormányaik komoly segítséget kívánnak nyújtani a Szovjetnek.

HIREK

Szórakozva,

újságolvasás közben megtanulhat egy olyan világnyelvet, amelyre léptenyomon szüksége van, ha naponként néhány percet szentel a »Délvidék« vasárnap kezdődő német tanfolyamának. Szórakozva, újságolvasás közben, minden kiadás nélkül, három hónap alatt minden olvasónk elsajátíthatja a német nyelvet Német nyelvtanfolyamunkat vasárnapi számunkban jelentettük be olvasóinknak és az iránt már is olyan nagyarányú érdeklődés mutatkozik, amely felülmúl minden várakozást.

Olvassa a »Délvidéket« és tanuljon németül!

OTI ügyeletes orvosa: Dr. Szabó Endre, Flórián utca 8.

Ügyeletes gyógyszerész: »Szent Erzsébet«, Kossuth Lajos utca.

Minisztertanács. A kormány tagjai kedden délelőtt minisztertanácsra ültek össze Bárdossy miniszterelnök elnökletével. A minisztertanács folyó ügyeket tárgyalta és a déli órákig tartott. (MTI)

A római magyar követ Cjanónál. Rómából jelentik: Máriaassy Zoltán római magyar követ kedden kihallgatáson jelent meg Ciano gróf olasz miniszterelnöknél.

Vitézek ismerkedő összejövetele. Vasárnap délelőtt a zombori Vadászklub szállóban ismerkedő összejövetelt rendeztek a vitézek. Az összejövetelen megjelent vitéz Barlay János vezérőrnagy, a Vitézi Szék kapitánya és az anyaországból idehelyezett vitézek, valamint a zombori vitézjelöltek nagy száma. Az összejövetel megfelelt a várakozásoknak. Többek között határozatot hoztak a zombori vitézeknek az Ujvidéken rendezendő vitézi napon való részvételéről.

Elvesztett és talált tárgyak a zombori rendőrségen. A rendőrségen a következő tárgyak elvesztését jelentették be: egy pár gumitalpu barna félcipő, egy darab jegygyűrű, három aranyfog, cipzáras pénztárca 26 pengő tartalommal, egydarab aktatáska iratokkal. Aki a tárgyak közül valamelyiket megtalálja, azonnali jelentést a rendőrségen. Találtak és a rendőrségre beszállították: egy darab fehér nyakszál, két kerékpárt, négy darab szekrényt és több zsákot. Jogos tulajdonosaik átvehetik.

Elütött a kocsi egy másfél éves székelygyereket. Temerinből jelentik: Hadikföldje nevű székelytelepen súlyos gyermekszerecséltenség történt. Brengyán Gergely másfél éves kislány az uton játszadozott és egy kocsi elütötte. A kisgyermeket súlyos sérülésekkel szállították be a kórházba. A gázoló kocsi elhajtott és most a csendőrség keresi.

Kiraboltak egy martonosi tanyát. Magyar-kanizsáról jelentik: Rövid Nándorné jelentette a rendőrségen hogy betörők jártak tanyáján. A tettesek az ablakon keresztül hatoltak a szobába ahol felfeszítették a szekrényt. A kamrából nagyobb mennyiségű szalonnát és zsírt vittek magukkal.

Megbüntettek egy bácskossuthfalvi autővezetőt. A zombori rendőrségen 15 napra elzárásra, vagy 300 pengő pénzbüntetésre ítélte Kiss Lajos 24 éves bácskossuthfalvi gépkocsivezetőt, mert az forgalmi engedély és rendszám nélkül vezette kocsiját.

Vadászgyűlet alakult Magyar-kanizsán. Az egyesület elnöke de Lehel Pál polgármester, al-elnök Solti Orbán.

Apró tenyészvadakat osztanak ki a vadállomány pótlására. A földművelésügyi miniszter az 1939-40. évi kemény és hosszán tartó télen elpusztult apróvadállomány pótlására aprótenyészvadakat oszt ki. Az igénylési kérvényeket november 25-ig kell benyújtani az illetékes vérmegyési vadászati felügyelőséghez.

Megtartotta első választmányi ülését a zombori Vörös Kereszt. A Vöröskereszt Egyesület zombori szervezete most tartotta meg első választmányi ülését dr. Müller János elnöke mellett. A választmány kimondta, hogy az országos egyesület határozata értelmében október 4-én és 5-én gyűjtő napokat rendeznek, amelybe bekapcsolódnak az egyesületek és a diákság is. Az utcákon délelőtt 8-12 között gyűjtő urnákat helyeznek el. A Vöröskereszt elöltti téren vasárnap délelőtt térzene lesz, amelynek keretében ugyancsak gyűjtenek. — A gondnok számára havi 20.— pengő fizetést szavaztak meg. — A város a tisztifőorvosi hivatal számára igény bevette a Vöröskereszt Székházának három szobáját. Ellenszolgáltatás képen a város havi 50 pengővel járul hozzá a Vöröskereszt kiadásaihoz. — Indítványozták, hogy a város a Vöröskereszt választmányából alakítson bizottságot a sikarai gyermeknyaralattal megszervezésére.

Országzászlóaválás Dárdán. Pécsről jelentik: A délbaranyai Dárda községben vasárnap ünnepélyesen avatták fel Marcali község közönsége által adományozott országzászlót. Az ünnepségen megjelent Blaskovich Iván főispán és a hadtestparancsnok is. Az ünnepségen Blaskovich Iván főispán mondott beszédet. A szerb lakosság nevében Nikolics Szaszko görögkeleti lelkész tolmácsolta a szerbek hűségét a magyar

Megalakult az arany- és ezüstkalászos gazdák szövetsége. Az aranykalászos és ezüstkalászos gazdák száma évek során már 5000-re, illetőleg 25.000-re emelkedett. A földművelésügyi miniszter most megbízta az Országos Mezőgazdasági Kamarát, hogy készítse elő az arany- és ezüstkalászos gazdák szövetségének megalakítását. A szövetség célja az, hogy ezek a képzett gazdák a szövetségén keresztül állhassanak nagyobb szaktudásukkal a magyar mezőgazdaság rendelkezésére.

Földet kapnak a temerini nincstelenek. Temerinből jelentik: Temerinben földhöz juttatják a nincstelen munkásokat. A Fernbach-féle birtokból hatszáz nincstelen kap földet. Ötszáz szegény családnak Hadikvárán és Boldogasszonyfalván adnak kisebb parcellát.

Megölte a gyereket a mákhéjból főzött tea. Gvuris Józsefné szegedi asszony mákhéjból készített teát adott héthónapos kisgyermekének, hogy a gyermek ne sirjon és csendben maradjon. A csecsemő a „jótékony gyógyszerből“ örök re elaludt. Gondatlanságból okozott emberölés címén a lelkiismeretlen anya ellen megindult az eljárás.

2—3 szobás lakást mellékkeliségekkel a belvárosban, vagy közel a belvároshoz keresek, „Pontos fizető“ jellegével a kiadóba.

A Dunába fulladt a csordás. Zentáról jelentik: Baráth Orbán felsőhegyi lakos csordát őrzött a kabuli Duna mentén. A csordás a parton futott a tehene után, közben megcsuszott és a vízbe esett. Csak holttestét tudták partra-huzni.

Adán méhészkör alakult. Az adai méhészek értekezletet tartottak, amelyen kimondták a méhészkör megalakítását.

Színlelőadások Horgoson. A Kramer színtársulat most kezdte meg vendéjátékát Horgoson. A színtársulat első előadásán a Gyergyói bálat mutatta be nagy siker mellett. Kedden a János vitéz-t mutatták be telt ház mellett.

Tűz Adán. Adáról jelentik: Koóspál Ferenc gazdálkodó udvarán kigyulladt a szalmakazal. A tüzet gondatlanság idézte elő, a kár nem nagy.

A céltudatos egészségápolás egyik legfontosabb szabálya az, hogy az ember hehetenként legalább egyszer, reggel felkeléskor, egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet igyon, mert ez a gyomorot és a beleket alaposan kitisztítja és az egész anyagcserét előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

Nők előnyben. A Német Munkafront közli, hogy a birodalmi vasutak 69.000, a birodalmi posta 120.000, a közuti villamostársaságok pedig 20.000 asszonyt alkalmaztak. Ehhez a 209.000 asszonyhoz számíthatjuk azt a 12.000 asszonyt is akik a különböző áramszolgáltatási üzemeknél teljesítenek szolgálatot.

50.000 horvát munkás dolgozik Németországban. Az önálló Horvátország megalakulása óta 46.291 horvát munkást helyeztek el a német iparban és mezőgazdaságban. A női munkaerők száma kb. 5000-re lehet. A munkabehelyzeteknél a szakmunkások száma igen magas. Így 13.056 bányamunkást, 2.500 fém munkást és 1600 építésszt alkalmaztak eddig a különböző üzemeknél. (MNK)

KLISÉT

egy és több színű is, a legolcsóbban, és legszilárdabb kivitelben kapja

„CINKOGRAFIA“

Ujvidék Horthy Miklós sugárut 13

Németország a világ legnagyobb vajtermelő állama. A napokban ünneplik meg Berlinben az 1940 évi tejtermelési verseny győzteseit. Ezen verseny célja a Birodalom tejtermelésének fokozása volt és ezzel kapcsolatban a német zsirhiány teljes kiküszöbölése. Illetékes helyről közlik, hogy ezen verseny eredménye jóval felülmúlja a hozzáfűzött reményeket. Ezt bizonyítja hogy 1940-ben két és fél milliárd liter tejjel többet szállítottak, mint az 1938-as békeévben. Az idei évre vonatkozóan az eddig beérkezett adatok szerint még kedvezőbbek az eredmények és az előző évit is jóval túlhaladják. Ez a kedvező tejtermelés Németországban évi 700.000 tonna vajtermelést tett lehetővé. Relatív viszonylatban ezzel Németország a világ összes vajtermelő államainak élén áll, mert az Egyesült Államokban 66 milliós marhaállomány mellett évente csak 750.000 tonna vajot termelnek míg Németország ezzel szemben a 700.000 tonna évi vajtermelését csupán 24 milliós marhaállomány mellett mutatja fel. (MNK)

Hazai nyelvű újságok a németországi külföldi munkások részére. A német munkafront, melynek hivatása a Németországban dolgozó külföldi munkásokról gondoskodni, eddig 6 újságot létesített, mely külföldi nyelven és kizárólag a külföldi munkások részére készült. Az újságok hetenként jelennek meg és tájékoztatják a munkásokat a hazájukban történő eseményekről, ezenkívül sport és egyéb szórakoztató híreket, valamint egy szociálpolitikai cikket is közölnek. Eddig ezek az újságok olasz, francia, holland és flamand nyelven jelentek meg, míg a többi munkások részére szintén hasonló újságok létesítését tervezik. (MNK)

Lakás- és költözködési hivatalok létesülnek Németországban. A németbirodalmi törvénykezési lapban ismertették a belügyminiszter és a birodalmi lakásépítkezési biztos 1941. augusztus 30-án kiadott együttes rendeletét, amelynek értelmében a Németbirodalomban lakás- és költözködési hivatalok létesülnek. Az új hivatal első és legfontosabb feladata a háboru utáni német építkezések előkészítése, az évi építkezési program felállítás, továbbá az építkezési vállalkozók és építkezők latba vetésének rendezése és az építkezéshez szükséges anyagiak irányítása és az adóügyek rendezése. (MNK)

Egy könyv, mely 57 számár bőréből készült. A világ legerdekesebb könyvtárához tartozik a 43.000 kötetet számláló kremsieri érseki könyvtár. Keletkezése Lichtenstein-Kastelkorn kardinális idejére vezethető vissza, aki szenvedélyes könyvbarát és könyvgyűjtő volt. A könyvtár egyik osztálya 160 kéziratot és 170 kezdetleges írásművet tartalmaz. Egyik legértékesebb műve az 1521-ből származó zsolttár, melyet az olasz Giovanni de Ferrara karmelita szerzetes szerkesztett. Ez a pergamentből készült hatalmas könyv 228 oldalból áll és kerekén 2500 kis és nagy inicialé díszíti. Mivel két lapnak elkészítéséhez egy számár bőre vált szükségessé, így az egész könyv előállításához 57 számár bőrt használtak fel.

A je

Sul

zombor

puskape

fa láng

lov Nik

mekek

A

léckerit

Valame

zett, s

lett kiv

tán meg

ségben

nagyon

Egy

még me

s lefojt

robbanj

tejére r

kaporra

Abt

AD

HALL

A

Szövets

indított

saiban

kekről

szére r

A Szöv

folyó f

Ujvidék

kb. 300

A

szági n

nitását,

az ujvi

nár Ho

retség

síg a

Ugy

a délvi

hallgató

200 dél

zott a

mekre.

Krá

utóbbi

rium m

léységek

temi vá

otthon,

jesen in

nyes m

MIN

A N

A I

lás után

társügyi

évben a

iránybar

szította

tését, an

egészébe

művelés

és kere

Vig

a

Sulyos gyermekszerencsétlenség Zomborban

A játék közben felrobbant puskapor a felismerhetetlenségig összeégette két gyermek arcát

Sulyos gyermekszerencsétlenség történt a zombori Gádor utcában. A környék gyermekei puskaporral játszottak. A robbanóanyag a gyufa lángjától lángot fogott és összeégette Szkrilov Nikola és Masirevics Szredoje 13 éves gyermekek arcát.

A Gazdasági Egyesület mellett lévő utca lekerítése mellett játszadoztak a gyermekek. Valamelyikük mintegy félkiló puskaport szerzett, s azzal szórakoztak, hogy a kerítés mellett kivájt gödörbe szórták a puskaport, és aztán meggyújtották. A puskapor kisebb mennyiségben és szabadon csak lángot dobott, ami nagyon tetszett a gyerekeknek.

Egyikük indítványára elhatározták, hogy a még meglévő puskaport mind a gödörbe öntik, s lefojtják téglával, hogy ne csak lángoljon, de robbanjon is. Amikor a téglákat a kis gödör tetjére rakták, egyikük égő gyufát dobott a puskaporra.

Abban a pillanatban hatalmas detonáció

rázta meg a levegőt, a robbanóanyagot körülvevő gyermekek hanyat vágódtak. Csak a deszkakerítés mellé szoruló Szkrilovot és Masirevicsét nem tudta a robbanás ereje eldobni. Ezek arcát a felcsapó láng összeégette.

Az eszméletlen gyermekeket a robbanás zájára elősiető házbellek szállították szüleik lakására. Az előhívott orvos megállapítása szerint elejnte

félő volt, hogy mindketten elveszítik szemvilágukat.

Kedden délután azonban a kis Szkrilov ki tudta nyitni egyik szemét.

Munkatársunk kiszállt a helyszínre, s meglátogatta a két kis áldozatot is. Ezek arca a felismerhetetlenségig össze van égetve. Szüleik elbeszélése szerint a puskaport egy Waleth nevezetű gyermek szerezte. Hogy honnan, azt még nem sikerült megállapítani.

A DMKSZ kezébe vette a szegénysorsu magyar iskolásgyermek sorsát

UJVIDÉKEN KÉT KONVIKTUST LÉTESITENEK, MEGSZERVEZTÉK AZ EGYETEMI HALLGATÓK SEGÉLYEZÉSÉT ÉS A MAGYAR SZÓRVÁNYOK ISKOLÁIT — MEGINDUL A HARC AZ IRÁSTUDATLANSÁG ELLEN

A Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség még, május havában mozgalmat indított, hogy a Délvidék fontosabb városában a szegénysorsu és távolabbi vidékekről az iskolába beiratkozott diákok részére megfelelő internátusokat létesítsen. A Szövetségnek ezen a három hónap óta folyó fáradozásai sikerrel kecsegtetnek és Ujvidéken már a napokban megalakul a kb. 300 személyt befogadó két konviktus.

A szövetség megszervezte a horvátországi magyar Szövetség népiskoláinak támogatását, akik közül eddig 100 iratkozott be az újvidéki középiskolákba. Ezeknek fele már Horvátországban járt és ezeket a Szövetség ideiglenesen a konviktus megnyitására a Levente Otthonban helyezte el.

Ugyancsak a Szövetség vette kezébe a délvidéki magyar egyetemi és főiskolai hallgatók elhelyezésének kérdését is. Kb. 200 délvidéki magyar egyetemista iratkozott a budapesti, szegedi és pécsi egyetemekre.

Krámer Gyula a Szövetség elnöke legutóbbi budapesti útján a kultuszminisztérium megbízottjával tárgyalta az elhelyezés kérdését, már találtak megfelelő helyiségeket és okt. 1-én mind a három egyetemi városban megnyílik a délvidéki diákok otthona, amelyekben az összes délvidéki diákok anyagi erejükhöz mérten vagy teljesen ingyen vagy rendkívül kedvezményes módon kapnak lakást és ellátást.

MINDEN FALUBAN MEGALAKUL A NÉPMŰVELŐDÉSI BIZOTTSÁG

A DMKSZ közvetlenül a felszabadulás után felterjesztést intézett a közoktatásiügyi miniszterhez, hogy már most, első évben a Délvidéken a népművelés minden irányban meginduljon. A Szövetség elkészítette a Délvidék népművelési költségvetését, amelyet a kultuszminisztérium teljes egészében elfogadott s ezzel a fontos népművelési munkával, ennek szervezésével és kerestvitelével a Szövetséget bizta

meg. Ennek folytán a Szövetség most felhívást intézett összes szervezeteihez és kérte, hogy a népművelési bizottságokat minden helyen alakítsák meg, terjesszék be költségvetéseiket és a téli népművelési tanfolyamok és előadók tervezetét. A Szövetség ezzel a bizalommal kezébe vette a Délvidék kulturális irányítását és a jelenleg kidolgozás alatt álló szervezési és munkaterv szerint előrelátható hogy már most az első télen 23 év alatt amellől a munka jórészt pótolni tudja. Az első év tervezetében főként magyar analfabéták felkutatása, írás, olvasási tanfolyamok rendezése. Gazdasági, szociális és társadalmi irányú tanfolyamok létesítését tervezik egységes jól átgondolt tervek szerint.

A SZÓRVÁNYOK OKTATÁSA

Mint ahogy a délvidéki tanfolyamok megtartása a magyar szórvány telepeken amelyekbe néhol alig 20—30 magyar család lakik, igen nagy nehézségekbe ütközik a Szövetség vezetősége elhatározta, hogy egy népművelési autót építtet. Ez a korszerű intézmény egy autóbusszzerű járműből áll, amelyben egy teljes hangerősítő berendezést, mikrofont, gramafonnal és rádióval keskeny villamos vetítógépet, összecsukszó vetítívászonból, mozgó könyvtárat, iroda és a személyzet részére fekvőhelyeket helyeznek el.

A Szövetség népművelési munkáját az említett helyeket ezzel a könnyenmozgó és modern felszerelésű intézménnyel akarja ellátni.

Még a nyár folyamán a Szövetség több mint 1500 könyvet küldött szét, első sorban azoknak a fiókoknak amelyek eddig könyvtárt berendezni nem tudtak. Most több mint 2000 db. kötet értékes irodalmi művet szerzett be, amelyet az igénylések alapján fognak a közeljövőben szétosztani.

Remélhető hogy a Szövetség könyvtár cíójával még a tél folyamán az összes fiók szervezetek értékes könyvtárhoz jutnak.

Jobbsors = Jobb-sors!

Itt az alkalom a meggazdagodáshoz! Rendeljen még ma m. kir. osztálysorsjegyet.
1/1 P 28.— 1/2 P 14.— 1/4 P 7.— 1/8 P 3.50
Póstatakarékszám: 53330. — Tel.: 127—091.
Sürgőnycím: „Jobbsorsieg”
„Jobbsors” sorsjegyáruló Részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz krt. 41.

Halálra gázolt az autó egy temerini bérest

Temerin, szeptember 30.

Haláloskimenetelű szerencsétlenség történt a Temerin község mellett fekvő Hadiknepe telepen. Horváth Sándor tehérgép kocsijával Kishegyes felé tartott, amikor az egyik dűlőtről kissé részeg állapotban a kocsi elé karikázott kerékpárján Budai Gergely béres. A nagy tehérgépkocsit már nem lehetett leállítani, s annak kereke elkapta a részeg bérest.

A szerencsétlenségről értesítették a rendőrséget és orvost hívtak, de az már csak a beállott halált állapíthatta meg.

Engedélyezték Bánátban a Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség működését

A német megszálló csapatok parancsnoksága engedélyezte a Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség működését a Bánátban. Most tartott ülést a szervező bizottság Oláh Lajos elnöke alatt, aki közölte, hogy a bánáti magyar népcsoport vezetője az újvidéki központi vezetőség megbízásából Bárány Tibor lett. A Bánátot hármas körzetre osztották fel. A nagybecskereki körzet vezetői Dr. Várady Imre, Oláh Lajos és Ambrózy Károly főgimnáziumi tanár. A szervezési bizottság vezetője Oláh Lajos banktisztviselőt választották meg. A központi iroda vezetésével Jakobsz Károly magántisztviselőt bízták meg. Pénztáros Gyólai János. A szűkebbkörű tizenkétagú szervezési bizottság tagjai: Pitkó Béla, Kapel Mihály, Nagy Géza alpolgármester, Ambrózy Károly főgimnáziumi tanár, Dr. Várady József ügyvéd, Pfeiffer Károly iparművész, Römmer József érseki helynök, Kézdy Kovács Sándor gyógyszerész, Barna Mátyás, Gyémánt Ádám, Csókás István és Herrmann József magántisztviselő.

Képviselők a bácskai székelytelepesek között

A magyar törvényhozás képviselő tagjai élénk figyelemmel kísérték bukovinai magyar véreink hazatelepítésének minden mozzanatát. Több oldalról megnyilvánult az a kívánság, hogy a telepítés befejezése és a termés betakarítása után most, amikor már a tulajdonbajuttatás telekkönyvileg is megtörtént, a képviselők a helyszínen is megtekinthessék a telepítés munkáját, eredményét. Vitéz Bonczos Miklós belügyi államtitkár kormánybiztos vezetésével vasárnap vajamennyi érdeklődő pártot magában foglaló mintegy harminc képviselő vett részt a tanulmányuton. A törvényhozók csoportja Hadikliget, Horthyvára, Hadiknepe, Bácsistensegits és Andrásföld községekben tett látogatása alkalmával a telepítettekkel való személyes érintkezés és tapasztalatok alapján győződött meg arról, hogy a bukovinai székelyek hazatelepítése körüli munkálatok jól sikerültek, s a hazatelepített székelyek a birtokpolitikai elrendezéssel meg vannak elégedve s hálásak az államnak.

Vigyázz a címre! a legszebben és a legszakszerűbben fest, tisztít

HUSVÉTH LAJOS

Első délvidéki kelmefestő és vegytisztító intézet, Zombor, Deák Ferenc krt. 20

a Karmelita templommal szemben

Alapítva 1824-ben

Vigyázz a címre!

Közgazdaság

Szántóföldi többtermelés a bácskai buzaterméshezam fokozására

Régi szólás mondás, hogy Magyarországon különösképpen mezőgazdasági állam és a magyar mezőgazdaság kiválóképpen buza termesztés és semmi egyéb! A népies vetőterv is buza, kukorica örökös beosztásával hívta ki gyakran a szakértők ellenző bíráját és kifogásait. A mostani honvédelmi közéletmezésnél láthatja és tapasztalhatja mindenki saját magán, mennyire fontos a kenyérmag szükséglet biztosítása minden erővel, a buzából és a szemes takarmány előállítására szolgáló célokra a kukoricából. Ez dönti el az egész szántóföldi termesztés sorsát. Szeptember 20 napján van a buzavetés kezdete. Korábbi időpontban nem cél szerű a buzavetést elkezdeni, mert a korai vetés ki van téve a Hesseni buzalegyek és egyéb rovarkártevők támadásainak, — amelyeknek férgel a buzatöveket összerágcsálják és megsárgítják. A legkitünőbb buzavetési időny a népmondása szerint is

a Szent Mihály nap előtti és utáni 10 —10 nap.

Buzát buza után nem szabad vetni éppen az említett buzalegyek és kártevők elszaporodásának megállítására. — A későbbben le takaruló kapásnövények kukorica, burgonya és répa után eddig sohasem lehetett olyan nagy, holdanként 20 q-ig terjedő terméseredményt learatni, mint a jó elővetemények korán letakaruló pillangós takarmányok: zabos bükköny, herefélék, mák olajos magvak és megtrágyázott tavaszi gabonafélék után vetett táblákon. A kitünően bevált Pétisó elterjedésével kiderült, hogy a kései, kapás növények gyökérmadányai képezték az akadályt jó és nagyobb buzatermés kifejlésztésénél, mert felbomlásukkal a talaj salétromkészletét elvonták. — Most kiderült, hogy két részletben alkalmazott Pétisóval 80—1000 kgr.-os mennyiséggel ezt a gyökerek szétbomlásával elvont salétromot könnyen lehet pótolni és rendes nagy buzahozamokat elérni a kukoricaföldeken is. — A Pétisó, gyors hatással helyrepotolja a buzatermő talaj hiányzó táperő egyensúlyát.

A jelenleg hiányzó szuperfoszfátot az éres korábbátételére és a buzaszemek teltségű sulyossá kiképzésére pótolni tudjuk, ahol nincs foszfortrágya, kétharmadrészben 40 %-os kálisó trágyával és egyharmadrészben kén-savas ammoniak műtrágyával. — Ezeket ősszel kell a jól előkészített, porhanyóra szántott talajba alkalmazni akár széthintve, akár sorokba vetve, megfelelő kombinált műtrágyavető gépekkel. A műtrágya használata két és fél, három mázsás többletet eredményez holdanként.

A buza vetőmagot a Földművelésügyi kormány előrelátó nagyhatású programjába beleillesztett nemesített Bánkúti és Székács féle fajkból a dombvidéken »Hatvani« és »Eszterházy« féle rozsda és télálló változatokból kell szelektálni és megcsávázva előkészíteni. Az üszög elleni csávázás, vagy pácolás nélkülözhetetlenül fontos és sürgős az újabb higanyos vegyi szerekkel, amelyek használatára sok vármegyei kötelező szabályrendelet intézkedik. Ezek a szerek a most hiányzó rézgálicnál tökéletesebbek, mert a buzaszem csirázó képes ségét nem támadják meg a cséplődob által okozott apró repedéseken behatolva, hanem még fokozzák is a csirázást serkentő hatásukkal. Az üszögmentes tisztabuzavetőmagnál a porcsávázó szerek is elegendők és megfelelőek. Üszögös nem elég tiszta, buza vetőmagnál viszont nedves kosaras pácolást kell alkalmazni. Amikor az üszögös szemeket az oldat felszínéről fakanállal alapos összekeverés után lemerítjük és megsemmisítjük. A buzavetésnél, ha tiszta is

a vetőmag az üszög ellen pácolást nem szabad elmulasztani, mert nedves talajvizes esztendő évjáratokban az üszög a buzatermés egyharmadát is elpusztíthatja, és a lisztet egészségtelen, feketés színűvé teheti. — A csiraserkenő hatás a higanyos szerek használatánál gyors növekedést okoz és gyönyörű haragos zöld színt ad a buzatábláknak, amelyek azonnal kiválnak duzzadó, egészséges növekedésükkel a pácolatlan vagy más szerekkel kezelt buzavetések közül.

Mivel erősebb és kövérebb a talajannál kevesebb mennyiségű vetőmagot kell használni. A rézgálic pácolásnál egyötöd résznyivel több csávázott buza vetőmag szükséges, mert ennyi mag csiraképtelenné válik a félszázalékos rézgálicoldat maró hatásától. A talaj előkészítésénél a népies termelők közmondása szerint is minden szántás, vagy porhanyítás egy egy mázsa terméstöbbletet jelent. Az újabb műszaki szakértők által Amerikából bevezetett sáncolási rendszer az esőviz egyenletes szétosztását és beivódását biztosítja, hogy a lejtős területeken a csapadék víz lerohadásával a felső réteg szelíd kulturállapotát ne bírja elrontani s a kész talajtáplálékot kimosni. Ugyanezt a célt szolgálja a buzánál a szalagos vetés. Amikor 5—6 sort a vetőgéppel egymásmellé vetve, négy csövet lezárunk és 10 vagy gépkapálásra 30 40 cm.-es üres csíkokat hagyunk, amelyen az eső és hó arányosan megoszlik, beszívódik és a porhanyító egy-egy őszi és tavaszi lókapálással buzogányos óriás kalászkok

Az első két budapesti vasnap eredménye: 58.400 kiló ócskavas

Az első budapesti vasnapok máris meghozták a kitünő eredményt: két nap alatt 58.400 kilogramm ócskavas- és fémhulladék gyűlt össze a háztartások felajánlásából. A használati tárgyak, háztartási cikkek változatos tömege került elő a pincékből és lomtárakból. Mutatkozik a rendszeres gyűjtés eredménye. Olyan házakból, amelyekben tavaly nem akadt ócskavas, most jelentős mennyiséget szolgáltatottak be. A Fémgyűjtő egyébként részletes statisztikát vezet az egyes körzetek gyűjtési eredményeiről. Az ócskavas között sok olyan tárgy akadt, melynek művészeti értéke is van, s a Fémgyűjtő ezeket nyomban a Nemzeti Múzeum elbírálása alá bocsátja. A Nemzeti Múzeum kérelemmel fordult a Fémgyűjtőhöz, hogy az előkerülő, esetleg történeti értékű tárgyakat mutassa be, mert az előző vasnapok alkalmából már sok ilyen tárgyra akadtak.

Harminc napot vesz igénybe a budapesti vasnapok gyűjtési munkája. A gyűjtőközegek minden lakásban megjelennek és összeszedik az év során felgyűlt ócskavasat. A Fémgyűjtő ezzel kapcsolatban kéri a háziasszonyokat, hogy készítsék elő a hulladékanyagot, melyet a gyűjtőközegek erre az alkalomra megállapított áron, pontos mérlegelés mellett átvesznek. Kéri egyben a házfelügyelőket is, hogy azoktól, akik hivatalos elfoglaltságuk miatt a gyűjtőközcsik érkezésekor nem tudnak otthon tartózkodni gyűjtsék össze az anyagokat és elismervény ellenében ök adják át a gyűjtőközegeknek.

Burgonya téli eltartása

A téli eltartás előtt gondosan át kell válogatni, hogy sérültek és rothadtak ne maradjanak köztük. Elfevés előtt ki kell szikkadni a burgonyának. Az így lehűlt

igen nagy buza bokrok, dus levélzet és holdanként 2—3 mázsa többtermés fejlődik ki. A szalagos vetési rendszer a szárazságot is jobban bírja és nagyszerű vetőmagminőséget eredményez a vetőmagjavításhoz. A Somogy megyében felkarolt »Nagy kék« és »Jólzárodó« kopasz buzák ezt a vetési rendszert nagyon kedvelik és termésüket ezáltal 20 q fölé lehet emelni kataszteri holdanként.

»PROLIFIQUE« BUZÁT TILOS VETNI BÁCISKÁBAN

Gyengébb telelésű őszi buzavetések-nél a Pétisó féladagának kiszórásával lehet helyrehozni és felerősíteni a buzavetések a tavaszi felszikkadás után, amikor a buzavetések tavaszi boronálása, vagy fogasolása április közepén és május első hetében megindulni szokott. A foszfor és káliműtrágyák buza beérését 7—8 nappal előbbre tolják és a minőséget jó évjáratokban 84 85 kgr. fajsúlyra felfokozzák igen nagy liszteredménnyel.

A buza aratását országsszerte a szokásosnál egy héttel hamarabb célszerű elkezdeni, amikor a buza szeme jobban kipirosodik és utánaérik és a maghullás vagy perges százaléka is a legkisebbre zsugorítható. Nem úgy, mint a rozsnál, ahol elkészt aratás mellett nem fordul elő jelentékeny maghullási veszteség. — A korai aratás eredményezi a bámulatot szép acélos sötétpiros szemeket. Öröm ilyen buzát kézbe venni és a közellátásnak beszolgáltatni. Adja a Gondviselés, hogy a kalászos Ceresz Istenő mosolya mellett kiadós buzatermést takarít hassunk be 1942-ben a magyarországi termőföldről. Ez legyen honmentő főkötelessége most minden termelő gazdának! Ez je lenti a Krisztusi tanítások szerint is az Örök élet Kenyerét a megnagyobbodó Magyarországnak.

Kiskunhalas, 1941. szeptember hó.

Medveczky Károly
m. kir. gazd. főtanácsos

gumókat téli eltartás céljából kupacokba rakjuk. A kupacok helye ne legyen túl könnyű vagy kötött talajon, sem pedig mélyebb fekvésű helyeken, hogy itt a hó és a víz ne gyűlhessen össze. A kupacok alap mérete 1.5 m-en túl ne legyen. A kupacok ba rakott burgonya első takarója száraz, egészséges szalma legyen 15—20 cm. vastagságban és erre rögtön lapátoljunk körülbelül 10 cm. körüli vastagságú földréteget. Ha a kupacokban lévő burgonyákat a körülvevő levegőnek a hőmérséklete megfelelően lesz állott, akkor elkészítendő a második takaró, amely 15 cm. vastag szalmából, száraz burgonyaszárból és 10 cm. vastagságú földrétegből áll. A melegség és a nedvesség tultengésének a megakadályozására a kupacot befedő két réteg közé rudat huzunk s az így keletkezett szalmacsorna levegőt juttat a kupacba. A kupacokat tavasszal akkor ajánlatos felbontani, ha a külső hőmérséklet a 10—12 C fokot már elérte.

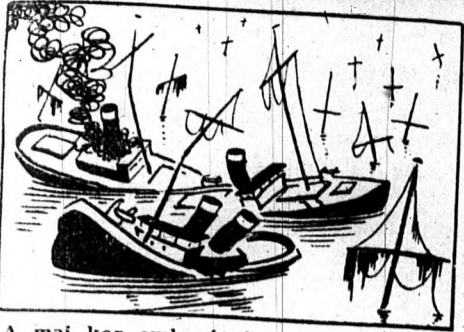
OKTÓBER 1-TŐL KEZDVE 2 ÉS FÉL SZÁZALEKKAL FELEMELIK A MÁV TEHERSZÁLLÍTÁSOK KÜLÖNDJAIT

A MÁV igazgatósága ezirányú külön felhatalmazás alapján rendeletet adott ki, amelynek értelmében az államvasuti teherszállítások különdjait október 1-től kezdődően 2,5%-kal felemelik. A tarifaemelés egyaránt vonatkozik minden árucsoportra, úgyhogy a díjmelés alól még a kedvezményezett áru fajták sem képeznek kivételt.

Ugyanitt említjük meg, hogy október elsején jár le az államvasuti tüzfafuvarozás részére biztosított szállítási kedvezmény, amely ez év július 27-én lépett érvénybe. A tüzfakereskedők nemrégiben azzal a kérelemmel fordultak a MÁV igazgatósághoz, hogy ezt a fuvardíjkezdményt megfelelő időre hosszabbítsa meg.

A
sőt le.
a legna
jelentés
belül k
A
szebb r
ket kép
zeti a f
görgő e
elénk a
talmas
A
megtalá
utmutat
és egy
nak küle
ke lesz
rainak.
kétszinn
a jövő e
A p
zött men
mindenk
részére.
zeti, mo
nyét.
Árus
lentsék
A „DÉLV
A csé
szában h
hirtelen f
örörmesté
gyors tek
zódvea rr
hallja öke
— Cs
hisz megh
A csé
szólt:
— Re
döm van,
France
teletteljes
leg nem v
ség evik
nap óta á
gény alak
szaglálodo
fogattá n
hogv igy t
— Vig
egvütt kel
mintha elf
— Boc
felelte a c
pamtól aia
— Hall
tenni, mint
ered, vállo
Az ala
kások és a
kifejlődő je
dorlegény n
han, galléro
ezután a csé
terelte fogl
sokára eltü
— Mos
— miért ne
bizonyára n
Mikor n
káscsapattól
— Mi u
— Rend
örörmester
A TITKO
A kastél
kozott Presle
kezett vissza

Képes világhiradó

A mai kor emberének figyelmét a háboru sőt le. A hirsolgálat mellett a képszolgálat is a legnagyobb érdeklődést váltja ki. Amit hadijelentésekből megismer az ember, azt pár napon belül képeken is láthatja.

A Délvidék Gazdák Naptára legzebb része lesz az, amelyben a világeseményeket képeken is bemutatja. Az olvasót végigvezeti a flandriai, a norvég, a lengyel, a jugoszláv, görög és orosz harcokon, szemléltetően tárja elénk azt a gigászi küzdelmet, amelyet egy hatalmas nemzet vív az életért és a szebb jövőért.

A naptárban a képes világhiradón kívül megtalálja majd az olvasó mindazt a hasznos utmutatást, amely nélkül egy gazda, egy iparos és egy kereskedő sem élhet. A háziasszonyoknak külön rovatot szentel a naptár, amely egyike lesz a felszabadult Délvidék legszebb naptárainak. Színes fedőlappal, gazdag tartalommal, kétszínnyomású naptárrel kerül forgalomba a jövő évi naptárunk, amely már most készül.

A papirhiány miatt a naptárt csak korlátozott mennyiségben bocsájtjuk árusításba, s ezért mindenki érdeke, hogy már most biztosítsa saját részére. A naptárt csak a leszállításkor kell fizetni, most elég, ha levelezőlapon bejelenti igényét.

Árusainkat is felhívjuk, hogy már most jeltsek be igényeiket a naptárra.

SPORTHIREK

ZOMBORI MTE—NEMESMILITICSI SE
4:2 (2:0)

II. o. bajnoki, bíró Schmidt. A kitűnő formában lévő munkáscsapat megérdemelten nyerte meg a mérkőzést. Góllövők: Tor dy és Hajós. Rajics a ZMTE kapusa a 18. percben egy tizenegyest kivédett. A játék vezető gyenge volt.

Baja: BMTE—B. Türr István SE II 2:2 (2:1). II. o. Vezető: Sós I. Góllövő: Rápity és Sós II (öngól), ill. Sós (2).

Ujvidék: Magyar gimn.—Szerb gimn. 1:1 (1:1). — Duna SC ifj.—Törekvés ifj. 1:0 (0:0). — U. Törekvés—Ujverbázi CSE II 4:2 (1:1). I. o. Vezető: Dobsinszky. — UAC ifj.—UFC ifj. 2:1 (2:0). Bar. — UAC II—Zentai Bocskai 6:0 (4:0). I. o. Vezető: Huszka.

Bácsalmás: B. MOVE—Soltvadkerti Turul 8:0 (4:0). I. Vezető: Szabó. Könnyű győzelem. Góllövők: Folcz (4), Katona (2), Traszter, Hadler. — B. MOVE II—Szabadkai Kereskedők 3:1 (1:0). II. o. Vezető: Szabó. Góllövők: Solti, Ocskó, Horváth, illetve Tuszki.

Hellström 14:15.8 mp-re javította a svéd 5000-es csucsot! A 1941-es év legkiválóbb hosszútávfutója, a svéd Hellström vasárnap Stockholmban Kälarne 14:18.8 mp-es svéd 5000-es csúcseredményének megjavítására tett kísérletet. A törekvést fényes siker koronázta. Hellström 14:15.8 mp-et futott. Ez a második legjobb eredmény, amit ezen a távon valaha a világon elértek. (Máki 14:08.8 mp-es világcsucsa az első, Pekuri 14:16.2 mp-es ideje a harmadik.) Hellström közben a hárommérföldes svéd csucsot 13:49 mp-re javította.

Kishegyes: K. Bocskai—Temerini TC 5:2 (2:1). I. o. Vezető: Priboj. Izgalmas mérkőzés. Góllövők: Mészáros (2), Szabó (2), Kurin, illetve Sörös, Toldi.

SZÍNHÁZ és MOZI

A zombori színtársulat műsora. Kedden este a Kolozsvári dárídót mutatja be a Szalay színtársulat filléres helyárrakkal. A kedves darabnak valószínűleg nagy közönsége akad.

Szerda: Fityfity, bérletben. Csütörtökön megismétlik. Péntek este: ártatlan vőlegény, Szombaton este megismétlik.

A NEMZET MOZI UJ MŰSORA
A szerelem nem szegény

Az újjáalakított Nemzeti Mozi új műsorán Orbok Attila: A szerelem nem szegény című filmje fut. A sajtóbemutatón a film nagy sikert aratott és biztosan állíthatjuk, hogy a közönség tetszését is megnyeri. A főszerepeket a magyar film elitgárdája alakítja, így Tolnay Klári, Jávor Pál, Mály Gerő Gózon Gyula, Somogyi Nuszi, Szaplanczay Éva, Köpeczi-Boócz Lajos, Dénes György és még sokan mások.

Premierplan: gróf Kátay. Kázmér. Bucsulevelet ír, a letört, elszegényedett nemes... állást nem kap, címé rangja miatt nem alkalmas alantas munkára. Mielőtt azonban végrehajtaná tettét, megjelenik Pepi, az ügyes tengerész, aki sohasem látott tengert. Az öreg csavargó egészséges humorá megmenti az életnek Kátayt, hogy pár perc múlva ő is életet mentsen Susanne személyében. Megjelenik a leány a nő, s ezután a film szerelmi hősköltevény.

Állást is kap a szegény gróf és a film happy-ennel végződik. A felvételek és a zene gyönyörű. A darabot Ráthonyi Ákos rendezte s az szerdától vasárnapig fut a Nemzetiben.

A „DÉLVIDÉK” REGÉNYE:

? KI A TETTES ?

(12)

A csendőrmester egyenesen a töltés hosszabban haladó vándorlegény felé tartott. Emez hirtelen fölemelve fejét és megpillantva a csendőrmestert, homlokát ráncba szedte. Aztán gyors tekintettel vetve maga körül és meggyőződve arról, hogy egyedül vannak és senki sem hallja őket, így szólt a feléje tartó csendőrhöz: — Csendőrmester ur, nem értem a dolgot, hisz meghagytam, hogy ne háborgassanak!

A csendőrmester előbbre lépett és így szólt: — Rendőrfelügyelő ur, igen fontos közlenem van, bocsánatot kérek...

Francois Paul, akit a csendőrmester tisztelőlegesen rendőrfelügyelőnek címzett, tényleg nem volt más, mint a párizsi titkos rendőrség egyik legjelesebb képviselője: Juve, aki két nap óta állozózetben, Francois Paul vándorlegény alakjában kóborolta be a vidéket, ide-oda szaglálódott, kutatott, vizsgálgatott, közben ellopva magát kétes alakokkal egyetemben, hogy így talán kitűnjék tőlük valamit.

Vigvazzon, figyelnek bennünk! Miután nyugt kell visszamennem önnel, tegyen úgy, mintha ellogna. Gyorsan elő a bilincsekkel!

Bocsásson meg, rendőrfelügyelő ur, — felelte a csendőrmester, — nem mertem ma-

Juve felelet helyett hátra fordított: — Hallgasson rám, — mondta, — úgy fogok lenni, mintha menekülni akarnék, ön utánam ered, vállon ragad és megbilincsel, rajta!

Az alagút bejáratánál foglalatokodó munkások és a felügyelő érdeklődve nézték a most kifejlődő jelenetet. Hirtelen látták, hogy a vándorlegény menekül, a csendőrmester utána rohan, galléron ragadja és megbilincseli. Mindiárt ezután a csendőrfelügyelő szurrónnyal maga előtt letele foglalt, leszállottak a töltésről és nem sokára eltűntek a munkások szemei elől.

Most már értem, — mondta a felügyelő, — miért nem akart ez a fickó munkába állni, bizonyára nincs rendben a szénája.

Mikor már jókora távolságban voltak a munkáscsapatról, Juve megszólalt:

Miújság van a beaulieu-i kastélyban?

Rendőrfelügyelő ur, — felelte a csendőrmester — megvan a gyilkos, a kis Teréz...

VI.

A TITKOSRENDŐR KÖVETKEZTETÉSEI

A kastély elé érkezve, Juve szemközt találkozott Presles vizsgálóbíróval, aki Brivesből érkezett vissza.

— Nos, hogy vagyunk, bíró ur, értesült-e az újabb eseményekről?

A bíró csodálkozva nézett Juve-re. Emez így folytatta:

— Látom az arcáról, bíró ur, hogy még nem értesült a dologról. Nos tehát, ha úgy tetszik, készítsen elő egy elfogatási parancsot Rambert Károly ellen.

Presles bíró meglepetve hátrált, aztán Juve nyomában haladva, utközben megjegyezte:

— Ne mondja! Hát csakugyan azt hiszi, hogy ő a bűnös?

— Nemcsak hisszük, de be is tudjuk bizonyítani, — szölt közbe a nyomukban haladó csendőrmester.

Ekkor Juve tudatta a vizsgálóbíróval azokat az eseményeket, amelyeket a csendőrmester beszélt el neki utközben: az elmúlt éj tragikus jelenetét a két Rambert között és Teréz hirtelen megjelenését, aki hallotta az egész gyászos társulást.

Eközben odaértek a kastély előcsarnokához vezető feljáró lépcsőhöz és Presles vizsgálóbíró éppen felelni akart a rendőrfelügyelő előadásaira, midőn az ajtó feltárult és azon Dollon intendáns rohant ki dult arccal:

— Nem találkoztak a két Ramberttel? — kérdezte. — Hol vannak? Nem találok sehol sem őket!

És mialatt a vizsgálóbíró még mindig a rendőrfelügyelő elbeszélésének hatása alatt igyekezett az agyában koválygóló eszméket összeszedni és azokat logikusan elrendezni, Juve rögtön tisztában volt a dologgal és a csendőrhöz fordíva mondta:

— A madár kirepült a kalitkából!

Az előcsarnokba érkezve Dollon izgatottan magyarázta meg előbbi szavainak jelentőségét:

— Uraim, midőn ma reggel a kastélyba érkeztem, nagy ijedelmemre Teréz kisasszonyt ágyában fekvő betegen találtam, körülötte a két cseléd, akik kezeit tördelték.

Mária, aki a márkine halála óta a Teréz kisasszony szomszédságában lévő szobában aludt, reggel öt óra felé borzadva ébredt fel arra, hogy kis urnője rémült kiáltásokat hallat, kiugorva ágyából, berohant hozzá és látta, hogy Teréz kisasszony lázálomban fekszik, ide-oda hánykolódik, szemei ki vannak meredve, torkából érheteretlen, összefüggéstelen szavak törnek elő. A szobalány előhívta társnőjét és igyekeztek tetségük szerint ápolni, megnyugtanni: fagegátásonra Teréz kisasszony zokogásra fakadt és minden összefüggés nélkül egymásután ejtette ki a

két Rambert, nagyvnya és Vibray bárónő nevét és néha ismétlé: a gyilkos! Ó a gyilkos! És mindezt oly kétségbeesett, irtózatot kifejező arccal és mozdulatokkal, hogy nem voltam képes tőle magyarázatot nyerni.

Rögtön intézkedtem, hogy Luiza, a szakácsnő csillapító italt készítsen a szegény gyermek számára, mialatt megtapintottam ütőerét és konstaltam, hogy lázas. Minegy husz perc telt el, míg Teréz kisasszony magához tért, képes volt arra, hogy elbeszélje az általa átélte rettenetes éj eseményeit és szóról-szóra elismételje azt a borzasztó párbeszédet, aminek tanúja volt.

Roppantul felizgatva, a kocsiért rögtön Saint-Jauryba küldtem, egyrészt, hogy orvost hívjon, másrészt, hogy értesítse Doucet csendőrmester urat a történetéről és megkérje, hogy Juve urat azonnal értesítse az újabb eseményekről.

— Ugy van, — egészítette ki a csendőrmester — és én rögtön fölkerestem a rendőrfelügyelő urat.

Presles vizsgálóbíró fületővét vakarta:

— Tyűh, az áldóját, csendőrmester uram, ön rettenetes baklövést követett el, midőn legelőször is nem helyezte biztonságba Ramberteket, minden áron meg kellett volna akadályozni, hogy elmeneküljenek.

— Bocsánatot kérek, vizsgálóbíró ur, én megtettem az intézkedéseimet és a kastély őrzetére itt hagytam emberemet és megparancsoltam neki, hogy senkit ki ne eressen a kastélyból.

... És Morand csendőrfelügyelő ur, én látta őket távozni, egyszerűen azért nem, mivelhogy Rambertek már régóta elhagyták a kastélyt; valószínűleg a tragikus jelenet után azonnal eltávoztak; egyszerűen mikor Teréz kisasszony felébredt, a két Rambert már messze járt. És azóta mi újabb hír van? — fordult most Juve a csendőrmesterhez.

— Semmi különös rendőrfelügyelő ur...

— Nos tehát csendőrmester ur, — mondta Juve egyvetéző pillantást váltva Presles bíróval, — ebben a pillanatban megkapja a rendeletet a szökevények üldözésére.

— Ugy van, — hagyta helyben Presles bíró — és cselekedjék gyorsan.

A csendőrmester katonásan szalutált és elhagyta az előcsarnokot.

Juve és Presles pár pillanatig csendben maradtak; Dollon zavartan állott előttük.

— Hol van Teréz kisasszony? — kérdezte Presles.

— Ebben a pillanatban alszik, bíró ur, — felelte az intendáns, — az orvos mellette van és elrendelte, hogy ne zavariák... Talán ha lehetne később kihallgatni?

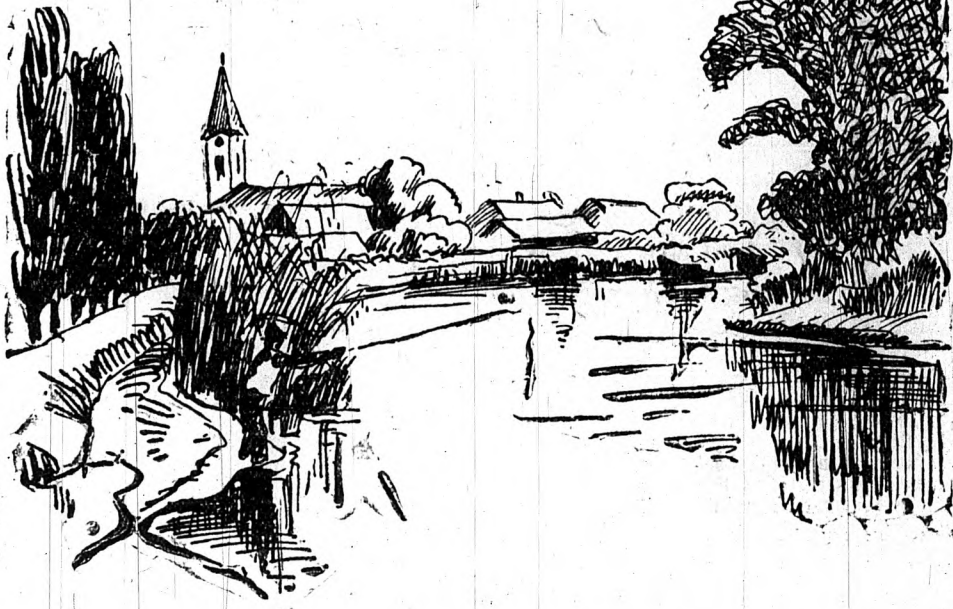
— Rendben van, — felelte a bíró. Juve ur, akarja-e, hogy beszéljünk kissé? Menjünk fel az első emeletre.

... következők.

BEZDÁN

(II. közlemény)

A jugoszláv megszállás súlyosan érezte hatását a bezdáni hajósok és kubikosok anyagi helyzetében is. A hajósok jórésze kénytelen volt otthagyni örök szerelmét, a Dunát, mert vagy nem alkalmazták a szerbek, vagy nem volt hajlandó idegen urnak szolgálni. A hajósok a háboru előtti magyar világban általában jó anyagi körülmények között éltek. A hajósok nagyrésze az apjától, öregapjától és dédapjától örökölte a hajózás szeretetét: valóságos hajósinasziák voltak Bezdánban. A községben mindig volt 4-500 nyugdíjas hajós. A kubikosok ugyancsak a falun kívül töltötték a munkaidőt és így régebben tavasztól őszig a község férfi lakosságának a fele idegenben volt. Amikor azután őszszel hazajöttek vig élet folyt a faluban. A jugoszláv rendszer végetszakitott ennek a rendnek. A munkaalkalmaknál a szerb passzív vidékek lakosságát részesítették előnyben és így a bezdáni napszamos, az országosan ismert bezdáni kubikos munka nélkül maradt. Hiába volt munkabírásuk és munkaaikarásuk a megváltozott idő korszakában kisebbre zsugorodott a kenyér.

A felszabadulás ismét helyreállította a háboru előtti viszonyokat és ma már minden dolgos kéz kenyérhez és munkához jut.

Bezdánnak mintegy 7000 lakosa van. A lakosság kilencven százalékban szinmagyar, a többi német és zsidó. A németek és magyarok egymásközötti viszonya barátságos és mindinkább javul. A község határában mintegy 13.000 hold föld van. A lakosságnak kb. 60-70 százaléka rendelkezik saját földdel. Száz holdon felüli birtok alig akad a községben és a földesgazdák általában törpebirtokosok.

A község ipara és kereskedelme főleg a helyszükségletek kielégítésére szorítkozik. Jelentős volt régebben a takácsipar, a kisműszövek azonban az utóbbi években állandó nyersanyaghiánnyal küzdenek, úgy hogy ez az iparág egyre veszít jelentőségéből.

A kereskedők legfőbb panaszát az áru beszerzési nehézségek képezik. Az egyik vezető kereskedő elmondotta, hogy az anyaországi kereskedőket és a délvidékiek szükségleteit nem elégítik ki a kívánt mértékben. Minden nagykereskedő azt hangoztatja, hogy elsősorban régi vevőkörének ellátásáról kell gondoskodnia s csak azután elégítheti ki a délvidékiek igényeit. Viszont a délvidékiek elveszítették régi beszerzési forrásait, mert a jugoszláv nagykereskedő cégek jórésze Belgrádban, Zágrábban, Eszéken és a Magyarországhoz nem tartozó más városokban volt. Így a

délvidékiek nem fordulhatnak régi szállítójukhoz. A kereskedők nagyobb része tömörült a Baross szövetségbe és ettől várja panaszainak orvoslását.

A KÖZSÉG BUSZKESÉGE: A GYÓGYFÜRDŐ

A községnek néhány év óta gyógyfürdője van, amelynek gyógyító hatásáról csodákat mesél a lakosság. A mai kicsiny, de modern fürdő helyén néhány évvel ezelőtt még nagyobb pocsolya terebélyeskedett, amelynek vize a nép szerint gyógyító erejű volt. Addig hangoztatták a víz gyógyító hatását, míg az illetékesek felfigyeltek a jelektelen pocsolyára, analizáltatták a vizet, ami azzal a meglepő eredménnyel járt hogy a víz jótartalma igen magas. Rövidesen ki is aknázták a község a gyógyvizet és 1939 óta működik a fürdő. A községben több olyan esetet tudnak, amikor a súlyos beteget napok alatt gyógyította meg a fürdő vize. Többek között azt mesélik, hogy egy környékbeli asszonyt, aki olyan beteg volt, hogy lemondtak róla az orvosok, ko-

csin szállították a fürdőbe. Az asszony tiz fürdő után vigan karikázva kerékpáron hagyta el a községet. A fürdőt nagyon sokan keresik fel a környékbeli községekből Baranyából — sőt a felszabadulás után igen sok anyaországbeli beteg is Bezdánnban kereste a gyógyulást.

Apróhirdetések

Fiatal jó munkás cipészegédes állandó munkára felvesz Kármó György csizmadia, Zombor, Városv Gyula ucca 1. a-728-f

Eladó kétemeletes bérház, több kisebb ház Zomborban, 60 és 102 holdas földbirtok Baranyában, 28 holdas Gombos közelében, ezenkívül mindenféle ingatlan. GERGUROV DÁNIEL és Fia ingatlaniroda, Zombor, Kossuth ucca 14. a-727-f

Használt, jókarban lévő mozi-székek, valamint hangos-berendezés és alkatrészek eladó. Cim a kiadóban. a-729

Elsőrangú fejszekereket, kiváló tenvészanyagot ajánl: Jung József, Gádor, Bácska. a-730-f

Telefonszámunk 2-07.

DÉLVIDÉK

politikai napilap

Kiadó és laptulajdonos:

Illés Sándor főszerkesztő

Felelős szerkesztő Muhi János

Szerkesztőség és kiadóhivatal Zombor, Csíhás

Benő ucca 3.

Nyomatott Bosnyák József körforgógépén

A délvidéki tanerők fizetése

Az Új Nemzedék írja:

A Délvidékre kinevezett tanárok és tanítók fizetésének folyósításával kapcsolatban számos levél érkezett szerkesztőségünkbe. Ezekre a panaszokra illetékes helyen azt a választ kaptuk, hogy a fizetéseket legkésőbb október 1-én mindenki megkapja. A késelelem azért történt, mert az érdekelt tanárok és tanítók mintegy 450-en az egyes számú kimutatást hiányosan töltötték ki.

A lányokat is bekapcsolják a leventemozgalomba

A leventeintézményt most építik ki és ebből a célból több új reformot léptetnek életbe. Mindenekelőtt nagyobb lehetőséget akarnak nyújtani a nagy tömegeknek a testedzésre és szakszerű továbbképzésre, amely a társadalmi sportegyesületek keretén belül valósítható meg leginkább. Az ifjúságot nem akarják elszakítani az iskolától és a család köréből és ezért a leventeservezetekben külön gondoskodnak a jelkészek intézményes bekapcsolásáról. Jókedvű, lelkesedni tudó magyar leventéket akarnak a leventeegyesületekben kiképezni. A vezetőket is az ifjúság köréből akarják kiválogatni. A fiúk mellett a lányokat is be fogják kapcsolni a leventemozgalomba. A lányok 10-19 éves korukig lesznek leventekötelesek. Ha időközben férjhezmennek, ez a kötelezettségük megszűnik. A leventeegyesületeknek mindenütt lesz női szakosztályuk is. Az egységes központi vezetésnek alá lesznek rendelve, de egyébként külön szervezetük lesz a leányleventéknek. Kerületeik ugyanott lesznek, ahol a fiú-leventék kerületei. A leány-leventemozgalom vezérelve: az egészséges anya és az egészséges gyermek. Egyébként a leventeegyesületek száma erősen növekszik. Ismeretes, hogy az új védelmi törvény értelmében minden városnak, községnek és falunak leventeegyesületet kell alapítani. A leventeegyesületbe való belépés nem kötelező, de az ifjak ennek ellenére nagy számban lépnek be a leventeegyesületekbe, ahol a sport mellett tudásukat más téren is fejleszthetik.

A délvidékiek kötelesek beszolgáltatni a hadikölcsön kötvényeiket

A hivatalos lap keddi száma közli a 6770-1941. M. E. számú rendeletet a délvidéki területek visszafoglalásával kapcsolatban a háborus magyar államadóssági cim leték letébehelyezéséről. A rendelet értelmében azok a személyek és cégek, akiknek lakóhelye április 5-én az egykori jugoszláv királyság területén volt, amennyiben a rendelet közzétételének napján, vagy is szeptember 30-án Magyarországi területen laknak, illetve itt van a székhelyük, kötelesek a Magyarországon lévő összes hadikölcsönkötvényeiket megfelelő bejelentési nyomtatvány kitöltése mellett letébehelyezni.

Ugyanez a kötelezettség terheli a külföldi cégeknek a visszafoglalt területen lévő telepeit is.

Letéti helyek: a m. kir. központi állam pénztár, a pécsi, szegedi, szombathelyi, zálaegerszegi, zombori pénzügyigazgatóság alá tartozó adóhivatalok, a Magyar Nemzeti Banknak a visszafoglalt délvidéki területen működő kirendeltségei és a rendelet mellékletében felsorolt délvidéki pénzügyintézetek. A letébehelyezés végső határideje október 30. (MTI)